

Avstralija in Nova Zelandija se spominjata... prvič tudi na internetu ANZAC DAY – 25. april

Tragedije, ki so jih povzročile vojne po svetu niso obšle avstralskega vojaka; deloma je bilo prizadeto tudi avstralsko ozemlje. 25. april je v Avstraliji in na Novi Zelandiji državni praznik. Tega dne se spominjamo vseh padlih borcev, ki so se borili na strani zaveznikov, predvsem pa avstralskih. Še živeči borci in njihovi sorodniki ter prijatelji sodelujejo v posebnih paradah in komemoracijah. Poseben spomin je posvečen tistim, ki so se borili na bojiščih Galipolija v Turčiji v prvi svetovni vojni, Avstralcji vsako leto tudi tam pripravijo posebno komemoracijo. Avstralska kri je prelita po bojiščih Italije, Grčije, Egipta, Sirije, Palestine, Jordana, Cejlona, Singapura, Koreje, po Kreti in Borneu, v Libiji in Veliki Britaniji, Vietnamu in na prostorih bivše Jugoslavije.

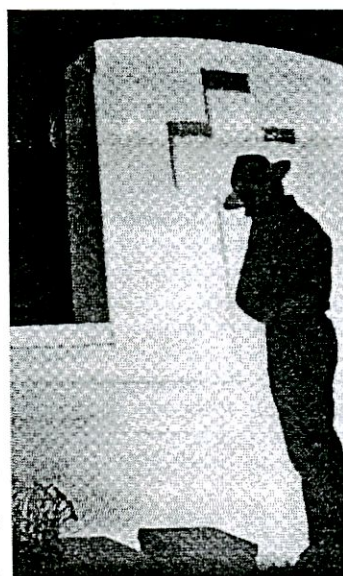
Letos, prvič v zgodovini, se bo lahko dnevu spomina na padle pridružil ves svet s pomočjo računalnika. Na internetovih straneh na: <http://www.ozbird.com/oz/>

Umrl je pisatelj in kipar Tone Svetina

BLED, 14. APRILA 1998 /DELOFAX - MARJAN ZLOBEC/ – Tone Svetina, pisatelj in kipar je eden izmed pisateljev, ki je vzel usodo v svoje roke, ni se izmikal nenehni izpostavljenosti, tako je bil najbrž prvi pri nas, ki je ob koncu *Ukane* ubesedil poboj domobrancev na Rogu in beg ranjencev iz brezen, sicer pa je bil vojak revolucije, ki ga je zaznamovala Titova epoha.

Ukana, ta neponovljiva epopeja o osvobodilnem boju slovenskega naroda, je poleg prvotne trilogije na 2400 straneh narasla še za nadaljevanje v četrti in peti knjigi, v kateri je že pisal o stranpotih naše revolucije; postajal je polemičen, kritičen, saj se mu je skozi sedemnajst let ustvarjanja romana sproti nabiralo novo gradivo. *Ukana* je prevedena v številne jezike in je skupaj izšla v več kot pol milijona izvodih.

Več na str. 8

Mihaela Logar v Avstraliji

Veleposlaništvo
Republike Slovenije
Canberra obvešča

Državna sekretarka Mihaela Logar, vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, bo v času od 1. do 11. maja obiskala slovensko skupnost v Avstraliji. Spremljala jo bo višja sodelavka Petra Nadižar ter odpravnica poslov slovenskega veleposlaništva v Canberri Helena Drnovšek Zorko. Mihaela Logar bo obiskala večino slovenskih organizacij in društev v Avstraliji po naslednjem programu:

1. in 2. maj Perth
3. maj Adelaide
4. in 5. maj Melbourne
6. maj Brisbane
7. maj Gold Coast
8. in 10. maj Sydney
11. maj Canberra

Logarjeva se bo sestala tudi s Hon. Phillipom Ruddockom, ministrom za emigracijo in multikulturne zadeve ter s člani avstralske parlamentarne skupine prijateljstva med Avstralijo in Slovenijo.

V tej številki še:

Iz dnevnika urednice:
Pred prihodom Mihaele Logar, državne sekretarke za Slovence v zamejstvu in po svetu

str. 2

Na stranskem tiru
Razmišljanja dr. Jožeta Bernika o stalni ustanovi za Slovence po svetu

str. 2

O Olimpijskih igrah
Sydney 2000
Samaranch v Avstraliji

str. 3

Potres v Sloveniji
str. 4 in 5

Uspešni podjetnik iz Argentine Herman Zupan prejml mednarodno priznanje

str. 6

Janez Suhadolc ob naporih Slovenije, da pristopi k zvezi NATO in Evropski uniji:
Kako bo ugašalo slovenstvo

str. 7

Stanka Gregorič:
Umrl je pisatelj in kipar Tone Svetina - moj prijatelj

str. 8

Samo jezik nas ohranja kot Slovence!
Domača stran Glasa Slovenije na internetu

str. 9

Slovensko narodno izročilo

str. 10

Znani in neznani obrazi
Martha Magajna

str. 11

Proteus - človeška ribica

str. 14

Iz dnevnika

Stanke Gregorič
urednice

Hvala za lepe besede in darila!

Kdor se je kdaj ukvarjal s slovensko skupnostjo ve, da je to delo povezano tudi s tavanjem in tipanjem v temi - z žarki vznemirjenja. Nič ni polikanega in počesanega! Ja, nekateri posamezniki in slovenske organizacije nas po petletni dobi, ko smo jim bili na uslugo presenečajo in nam z molkom in nepripravljenostjo sodelovanja ob obletnici pošiljajo "grenke signale". Drugi so zopet presegli naša pričakovanja. Vsak dan nas znova presenetijo na tak ali drugačen način.

Najprej **Australian Slovenian Review**. Hvala celotni "mladi" ekipi in posebej urednici Ireni Starihi za tako lepo predstavitev in čestitke. Potem **Rodni grudi** iz Slovenske izseljenske matice, kakšno prijetno presenečenje - urednik Jože Prešeren je objavil naše celotno pismo.

Posebna presenečenja pa prinašajo tudi vsakdanji svežnji pošte: hvala vsem darovalcem - sponzorjem za našo turnejo. Ja, tudi paketi so del teh pošilk. Jožica Titan Bačnik in hčerka Marjanka, bralki iz Ljubljane sta nam poslali panjsko končnico, knjigo *Petrol Slovenia - Atlas for drivers and excursionists with the Motor-Atlas of Europe*, nekaj slik Jožefove cerkve v Ljubljani in pismo, ki bo objavljeno v slovesni številki. Oglasili so se naša bralka Milica Štivan iz Ljubljane, Ivan Rudolf iz Wollongonga, Marija Grosman iz Newcastla in še veliko drugih. Prav tako se zbirajo tudi čestitke iz slovenskih vodstveno-političnih krogov. Pišite nam še vi, dragi bralci, še nekaj dni imate časa - naslednja, slovesna številka bo res zgodovinska.

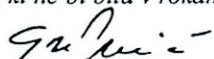
Dan slovesnega večera v Sydneyu, sredi 13. maja, se približuje z nevzdržno hitrostjo. Upamo, da se ga boste lahko udeležili prav vsi. Vidimo se okoli 7.00 ure zvečer v verskem in kulturnem središču Merrylands. Do takrat po nazaj tudi naš pater Valerijan Jenko, ki se te dni mudi na službenem obisku v Sloveniji, zamenjuje pa ga pater Tomaž, ki mu želimo prijetno bivanje med nami. Seveda se veselimo tudi slovesnosti v Melbournu, ta bo 23. maja zvečer v Verskem in kulturnem središču Kew. Na svidenje!

Pred prihodom Mihaele Logar, državne sekretarke za Slovence v zamejstvu in po svetu v Ministrstvu za zunanje zadeve RS

Razmišljanje dr. Jožeta Benika, predsednika Svetovnega slovenskega kongresa o položaju Slovencev po svetu in o odnosu slovenske države do njih, je tema, ki bi jo bilo treba načeti z državno sekretarko za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaelo Logar, ko nas bo obiskala maja letos. Razmišljanje dr. Bernika je prišlo na mojo pisalno mizo prav v času, ko sem se tudi sama spraševala ali so bili obiski dosedanjih odgovornih za izseljence koristni? Dr. Janez Dular je bil prvi minister (brez listnice) za Slovence po svetu, seznanil se je z našo problematiko in odšel... Drugi je bil dr. Peter Vencelj, ki mu je pripadel naziv državnega sekretarja za Slovence po svetu. Prišel je, se seznanil z našo problematiko in odšel... Seveda so oba zamenjali po volitvah in spremembah v državnih organih. Med nami je bil dr. Janez Bogataj, predsednik Slovenske izseljenske matice... kaj se bo koristnega razvilo iz tega obiska bomo videli. Zdaj pričakujemo Mihaelo Logar... lepo in prav, seznanila se bo z našimi razmerami, ukrenila-spremenila bo kar bo mogla toda... kako dolgo jo bo sistem še zadržal v tej službi?

Dr. Bernik vidi bodočnost v stalni ustanovi za Slovence po svetu, takšni ustanovi, ki ne bi bila v rokah političnih strank.

Vaša Stanka

NA STRANSKEM TIRU

LJUBLJANA/DEMOKRACIJA BLISK/-

K državotvorni odgovornosti slovenske vlade spada skrb za ves slovenski narod, to je za Slovence, ki živijo doma, v zamejstvu in diaspori. Ker slovenske vlade v preteklosti niso bile samostojne, da bi mogle ali hotele to dolžnost opravljati zavestno in dosledno, je bila ta skrb bolj ali manj prepuščena zasebni pobudi in Katoliški cerkvi. Tudi za dosedanje vlade naše mlade države je bila odgovornost do Slovencev obrobna zadeva. Demosova vlada je vsaj imenovala ministra brez listnice za slovenske zamejce in izseljence. Naslednje vlade pa so to funkcijo potisnile pod pokroviteljstvo zunanjega ministrstva, to je na stranski tir. Paradoks je, da se prav to ministrstvo dosledno otepa odgovornosti do zdajšnjega zelo omejenega administrativnega poslovanja z izseljenci. Za mnoge slovenske diplomate iz beograjske šole je to razumljivo, saj so bili mnogi izseljenci dolga desetletja za slovenske jugoslovane "golazen", če uporabimo besedo, ki se je po zaslugi nekega kameleonskega poslanca udomčila tudi brez protesta javnih občil. Ker pa na vrat na nos hitimo v Evropsko zvezo, je delo Urada za zamejske Slovence in izseljence manj pomembno. Sploh pa Urad na zunanje ministrstvo ne spada in bi se moral vrniti na raven samostojnega ministrstva brez listnice. Edini ugovor bi morda bil, da nimamo ministra niti za Slovence doma! To drži. Pri razpravi o strategiji Slovenije za vključevanje v Evropsko zvezo se je pokazalo, da sicer imamo ministra za Evropo, njegova naloga je, da ugodi zahtevam birokratov iz Bruslja, nimamo pa ministra za Slovenijo, "advokata" za slovenske interese. Zakaj ne? Kot so včasih rekli, vojna je preveč pomembna stvar, da bi jo lahko zaupali generalom. Bi v stanju, v kakršnem smo, lahko rekli: slovenski narod in njegove vrednote so prepomembni, da bi jih dali v roke samo politikom?

Svetovni slovenski kongres že vrsto let zagovarja urejen in smotrni pristop k ureditvi razmer med slovensko državo in izseljenci. Mnogo stvari še vedno visi v zraku: pridobivanje državljanstva, denacionalizacija, diskriminatorno razmerje v sedanjem volilnem sistemu do izseljencev, pomanjkanje statistik o Slovencih po svetu in tako dalje. Potrebujemo neodvisno, zunajstrankarsko, strokovno državno ustanovo za izseljenstvo. Delo takšne ustanove bi omogočilo zbiranje vseh potrebnih informacij za pripravo zakonskega predloga o zamejcih in izseljencih.

Nekatere, predvsem manjše države imajo to že zdavnaj urejeno. Predlog za institut smo dali že pred osamosvojitvijo Slovenski izseljenski matici, pa zanj ni bilo zanimanja. Kje so podatki o izseljencih, ki jih je nekoč zbiral Udba in jih je po skupnem računalniškem sistemu imela tudi SIM, bi utegnil vedeti kdo v notranjem ali katerem drugem ministrstvu, ki je pri tem delu sodeloval? Seveda je treba priznati, da je bil z ustanovitvijo komisije za zamejce in izseljence pri državnem zboru storjen korak v pravo smer. Komisija in Urad na zunanjem ministrstvu dobro in koristno sodelujeta. Vendar moramo stopiti korak dlje, to pa je ustanova za Slovence po svetu. In kaj v vmesnem času? Pomoč Slovincem po svetu - pomoč kot sredstva, da si naši rojaki pomagajo sami ohraniti slovenske korenine in vrednote - je bila doslej kot žoga, ki jo brneš enkrat v eno, enkrat v drugo smer. Kako to, da je ta žoga v obliki posebne postavke v proračunu nenadoma izginila? Zdi se, da se je ustavila na uradu pri zunanjem ministrstvu. Kot je bilo mogoče razumeti, so bili Svetovni slovenski kongres in sorodne organizacije vključeni v sistem financiranja, ki ga je na temelju predloženih ter izvedenih projektov urejal in določal omenjeni urad sam. Vsaj rečeno je bilo, da bo tako.

Vsekakor se moramo zavedati, da sta komisija in urad v rokah političnih strank in zato ni mogoče računati na neko stalnost v zdajšnjem načinu financiranja in na dobro razpoloženje teh organov do Slovencev po svetu in zamejstvu v prihodnje. Ta čas je na čelu urada Mihaela Logar, ki je pokazala dobro voljo in razumevanje za Slovence zunaj matične domovine. Vendar se v političnem življenju stavi spreminjajo in lahko bi se zgodilo, da bi kak naslednik na tem mestu brcnil proračunsko žogo povsem v drugo smer. Že v letošnji spremembi sistema financiranja dejavnosti za izseljence človek ne ve, ali ni bila kje v tem procesu narejena kakšna kupčija. A pustimo to, pomembno je, da ostanemo optimisti.

- dr. Jože Bernik

TUDI TO JE AVSTRALIJA

Stran pripravlja Stanka Gregorič

Olimpijske igre Sydney 2000

Sydney je eno največjih multi-kulturnih mest na svetu. Tu živijo pripadniki 140-tih narodov in narodnosti. V mestu je trenutno na razpolago 30.000 hotelskih sob, do leta 2000 jih bo 5700 več.

Kdo bo prišel na olimpijske igre

Več kot 10.200 športnikov, okoli 5100 oseb - tehničnih vodij iz 200 držav, okoli 15.000 predstavnikov različnih medijev.

Kje bodo stanovali športniki

Prvič v zgodovini olimpijskih iger bodo vsi nameščeni v enem samem olimpijskem naselju (v neposredni bližini tekmovalnih igrišč)

Kdo bo še sodeloval na Olimpijskih igrah

Okoli 40.000 prostovoljcev bo opravljalo potrebna dela, za različna prostovoljna dela se je registriralo več kot 100.000 ljudi.

Plavalni bazen

Že obstoječi stadion okoli pokritega plavalnega bazena bodo razširili z 4500 sedežev na 12.500 sedežev.

*Olimpijske igre Sydney
2000 bodo od petka,
15. septembra do nedelje,
1. oktobra*

*V soboto, 18. aprila 1998
so bili v prodaji prvi
kompleti vstopnic za
Olimpijske igre
Sydney 2000.
Cena kompleta
AUS \$ 3.500
Prodanih bo še okoli 5.5
milijonov vstopnic.*

Kako do Olympic Parka in športnih igrišč

Od glavne železniške postaje Olympic Park do vseh stadionov ne bo težko priti. Na postajo bo pripeljalo na uro tudi do 30 vlakov s 50.000 potniki. Na avtobusno postajo bo vozilo 35 avtobusov, ki bodo lahko pripeljali na uro tudi do 28.000 potnikov. Ob Olimpijskem parku je kanal, po katerem bodo gledalce pripeljali trajekti in manjše ladje. Seveda je v bližini parka tudi glavna avtocesta.

Število gledalcev

Več kot 3.5 milijarde ljudi po svetu bo spremljalo olimpijske igre.

*Juan Antonio Samaranch,
predsednik Olimpijskega
komiteja se mudi te dni v
Sydneyu, kjer si ogleduje
olimpijske objekte.*

Novi hotel

V Olimpijskem parku bodo zgradili tudi 14 ali 18 nadstropni hotel z 250 sobami.

Olimpijske igre Sydney 2000

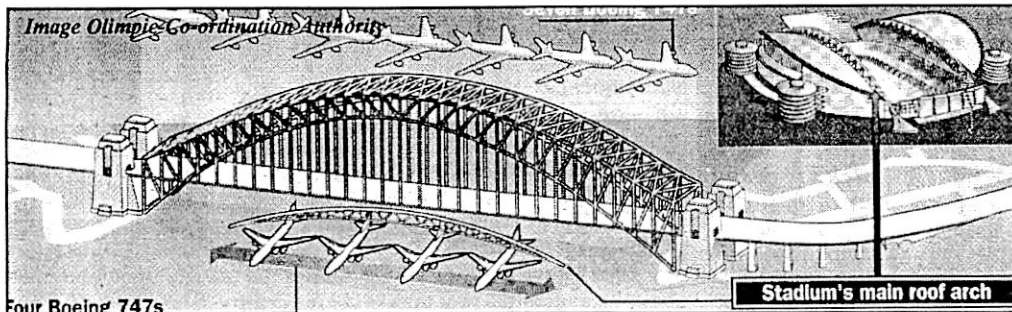
Olimpijska vas

Nova stanovanjska soseska (investicijska vrednost 470 milij. dolarjev) bo kmalu zgrajena na severozahodnem delu Olimpijskega parka, posebnost: oskrbovana bo s sončno energijo in bo kot taka največje naselje na svetu. Septembra leta 2000, v času olimpijskih iger bo v naselju stanovalo 15.300 ljudi in več kot 4500 strežnega in organizacijskega osebja.

Glavna cesta v olimpijskem naselju

Hrbtenica Olimpijskega parka bo 1.5 km dolga cesta (investicijska vrednost 55 milij. dolarjev) z 2500 parkirnimi prostori, avtobusno postajo in raznimi uslužnostnimi servisi.

*Fotografija spodaj: Največji stadion na svetu si je ogledala tudi
teniška mladinska svetovna prvakinja Katarina Srebotnik, ko
je obiskala Sydney - Foto: Florjan Auser*

Stadioni

Največji olimpijski stadion lahko sprejme 110.000 ljudi, zgradili pa bodo še teniška igrišča (z 10.000, 4000 in 2000 sedeži ter sedem igrišč z 200 sedeži in šest igrišč za treninge). (Investicijska vrednost več kot 22 milij. dolarjev)

GLAS SLOVENIJE

GLAS SLOVENIJE - THE VOICE OF SLOVENIA Ustanovljen-Established in 1993 - Izhaja dvakrat mesečno - GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA-EDITOR Stanka Gregorič - PUBLISHER-ZALOŽNIK in/and TEHNIČNI UREDNIK-TECHNICAL EDITOR Florjan Auser - TISK Glas Slovenije Sydney - Glas Slovenije je nedobičkonosen časopis - The Voice of Slovenia is non-profitable newspaper - Mnenja izražena v njem ne predstavljajo vedno mnenja uredništva - Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke - Vse pravice pridržane - Ponatis ali uporaba celote ali posameznih delov (na slovenskih radijskih oddajah, v časopisih in revijah) dovoljen le kadarje naveden vir (Glas Slovenije) - Letna naročnina \$50.00; polletna - \$30.00; letalska letna naročnina v prekomorske države \$100.00 - Sponzorji: od \$500.00 navzgor - Oglasi Cenik oglasov v upravi - Mali oglasi do 20 besed \$10.00; vsaka naslednja beseda 50 centov; fotografija dodatnih \$10.00 GLAS SLOVENIJE lahko naročite na naslov: P.O.Box 411 Harris Park 2150 NSW Australia Telefon: (02) 9897 1714 Fax: (02) 9897 1714 Email: ovenia@zeta.org.au

POTRES V SLOVENIJI

Vesti o potresu v Sloveniji so prihajale v javnost počasi, preveč počasi in z zamudo. O epicentru potresa je prva poročala RAI italijanska televizija, na internetu pa je bilo zaslediti prava poročila šele čez tri-štiri dni. Glasu Slovenije je novico sporočil naš sydneyški rojak John Cvetkovič, tako, da smo še isto noč pred zaključkom redakcije spremenili nekaj strani v časopisu, vendar podatki niso bili popolni. Zato tokrat poročamo o potresu obširneje.

Na zgornjem *Gorenjskem* je škoda zaradi potresa veliko večja, kot je kazalo po prvih urah in dnevih, zbiranje prijav pa še ni nikjer končano.

V *kranjskogorski občini* gre predvsem za razpoke in odpadel omet, v *Mojstrani*, *Kranjski gori* in *Ratečah* pa so bili poškodovani tudi poštni prostori. V *Kranjski gori* se bojijo, da je potres premaknil podzemne plasti vrtine za termalno vodo. Vrtina namreč sega že skoraj dva kilometra v globino.

Tudi iz *Jesenic* prihajajo prijave o poškodbah v zasebnih hišah in stanovanjih.

V *radovljiški občini* so med drugimi poškodovani tudi prostori Ljudske univerze v graščini ter kulturni spomenik Šivčeva hiša.

V *Stari Fužini* je potres razmajal nadstropje Gostilne Mihovc in nekaj sosednjih hiš.

V *Srednji vasi* so nastale podobne poškodbe na stavbi tamkajšnje gostilne in tudi na starejših zgradbah v okolici.

Poškodovani so *bohinjski hoteli*, med njimi *Bellevue* ob jezeru, hotel *Zlatorog* z depandanso, hotel *Pod Voglom* in hotel *Jezero*. V bohinjskem koncu je porušenih in resno poškodovanih še okrog 100 dimnikov.

Ski hotel na Voglu so morali zaradi nevarnih poškodb nosilnih sten nemudoma zapreti. Poškodovane so stanovsjske hiše v *Ribičevem lazu* in *Ukancu*.

Poškodovana je cerkev na *Bohinjski Beli*, na kateri prav zdaj prenavljajo zvonik. Nad prezbiterijem je nastala velika razpoka, poškodovane so freske.

Podatki z dne 16. aprila 1998

Viri: Delo, Delofax, Nedeljski, STA

Foto: DNEVNIK on line - obala Bohinjskega jezera

Bohinjsko jezero bi skoraj dobilo otok. Krepko so vidne posledice potresa v *Bohinju*, saj je dobesedno odtrgalo obalo jezera. Najrazličnejše ujme so se v preteklosti zgrinjale nad Bohinj, vendar obale Bohinjskega jezera doslej še ni odtrgalo v takšni razsežnosti kot sedaj, ko je odtrgani 100-metrski obalni pas v širini najmanj 20 metrov sredi jezerske vode videti z več kot 20 visokimi smrekami in bukvami kot novonastali otok na jezeru. Podobno je bilo pred 22 leti, ko je potres zatresel Breginjo.

Poškodovan *blejski grad*. Veliko je bilo tudi drugih prijav. Na gradu so v pritličju muzeja vidne razpoke v zidovih in stropih, na stopnicah je razpokan obok, osrednji dimnik pa nagnjen in zamaknjen. V kapeli je nad oltarjem razpoka na ometu, poškodbe pa so tudi v lapidariju. Restavracija ima razpoke na fasadi, v notranjosti pa na stropu.

V *Ribnem* so poškodovane stene in omet na osnovni šoli, stavba Gozdarsko-kmetijske zadruge Bled ter občinska stavba. V cerkvi na Kupljenku so povečane razpoke v oboku nad oltarjem in pri koru.

Veliko poškodovanih hiš in stanovanj je v *Cerknem*, najhuje je v predelu *Novakov*, v *Bukovem* in v *Zakojci*.

Bovec, Kobarid, Tolmin, Bohinjska bistrica - potresna katastrofa v zgornjem *Posočju* pričenja dobivati stvarno podobo. Odslikavajo jo rdeči, rumeni in oranžni križi ter pike na stavbah - morali jih bodo porušiti oziroma obnoviti; z rdečo barvo jih je od doslej 727 pregledanih hiš označeno 279. Brezdomcev je na Bovškem, kobariškem in Tolminskem 619

V *Bovcu* so dobile prve rdeče pike stavbe policije, občine in vrtca. Vojaki iz vipavske vojašnice selijo premoženje brezdomcev iz porušenih hiš. Največ škode je nastalo v *Mali vasi* in v vasi *Kal-Koritnica*.

Na Kobariškem so pričeli urejati *Drežniške Ravne, Jezerca* in *Magozd*, na Tolminskem pa v *Tolminskih Ravnah*. Problem so gorske vasi, kot so *Vrsnik, Lepena, Na Skali* in številni porušeni zaselki v zakotju gora. Tja zabojnike ni mogoče prepeljati.

V *Tolminu* je večja škoda na muzejski stavbi - Coroninijevi graščini, na župni cerkvi in številnih podružničnih cerkvah. Skoraj vsaka druga hiša je ostala brez dimnika.

V *Kobaridu* je od 82 spomenikov, ki sodijo v kulturno dediščino poškodovanih devet.

Na območju *Drežnice*, kjer so bili potresni sunki najsilovitejši je prišlo do poškodb dveh sakralnih objektov - cerkev sv. Ane v Magozdu in sv. Matije v vasi Drežniške Ravne (tu je prišlo do večjih razpok v ostnjo prezbiterija in gotskih obokov). Potres pa je v cerkvi Drežniške Ravne "zakrivil" odkritje zanimivih srednjeveških fresk, ki so se do sedaj "skrivali" pod 5-centimetrskim ometom na ladji notranjščine. Škoda je tudi na cerkveni opremi.

Nepopravljiva škoda je nastala v vasi *Soča*, kjer je s stranskega oltarja izpladla mramornata plošča, na kateri je bila Kraljeva freska, in se razletela na drobce. Poškodovana je Groharjeva stropna freska v župni cerkvi sv. Štefana v Logu pod Mangrtom.

V planini *Polog* je popolnoma uničena Blekova domačija in planina.

Hudo so poškodovane planine *Kuhinja, Leskovca, Zaprikraj* in *Zaslap*.

Po glavnem potresu je bilo več kot 400 manjših potresnih sunkov. Stotine ljudi je ostalo brez strehe nad glavo. 2000 ljudi je ostalo brez pitne vode. Ena oseba je umrla od srčnega infarkta.

Denarno pomoč za prizadete v potresu lahko pošljete na:

Pomoč za potresno območje Drežnica - žiro račun
Krajevne skupnosti:
št. 52030-645-505-0011
Na Karitas:
št. 52030-645-50592-0022

Slovenska karitas

zbira denar za najbolj prizadete na žiro račun
št. 50100-62011305 1140116 - 623903 s pripisom "Potres".

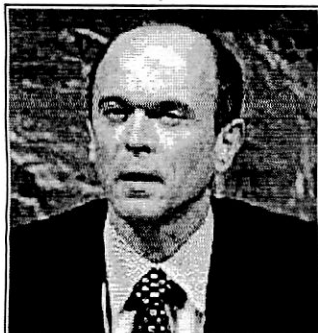
Rdeči križ Slovenije

zbira denar za najbolj prizadete na žiro račun:
št. 50101-678-51579 s šifro 4009 in pripisom "Tolminsko"

Prizadetim v Posočju so priskočila na pomoč številna slovenska podjetja, banke, država, Telekom Slovenije, Mobitel, radio Val 202 in drugi. V akcijo zbiranja pomoči se je vključila tudi Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, ki bo zbrana sredstav nakazala na račun RKS.

Čeprav je dež in sneg oviral dela, so na prizadetih območjih že postavili nekaj montažnih hiš in prikolic.

Podatki z dne 18. aprila

Janez Drnovšek (Reuters)

Vlada bo vsekakor pomagala prizadetim območjem

BOVEC, BOHINJ /STA/ –

S potresom prizadeto območje sta obiskala premier Janez Drnovšek in podpredsednik vlade Marjan Podobnik; prvi je bil v Zgornjem Posočju, drugi pa na Gorenjskem.

Premier Drnovšek je v Bovcu dejal: "Vidim, da so ljudje ponekod kar precej zaskrbljeni in obupani ter da jih skrbi, ali bodo prepuščeni sami sebi. Vsekakor bosta država in vlada pomagali. Zdaj iščemo najboljši način. Vsekakor bo treba zagotoviti pomoč za začasno vzpostavitev življenja, pa tudi trajnejšo sanacijo škode. Razmišljamo tudi o tem, da bi omogočili nadaljnjo gospodarsko dejavnost." Drnovšek je še izrazil prepričanje, da bo državni zbor potrdil poseben zakon, ki ga bo predložila vlada, ta pa bo na podlagi ocenjene škode določila instrumente za čimprejšnjo učinkovito sanacijo.

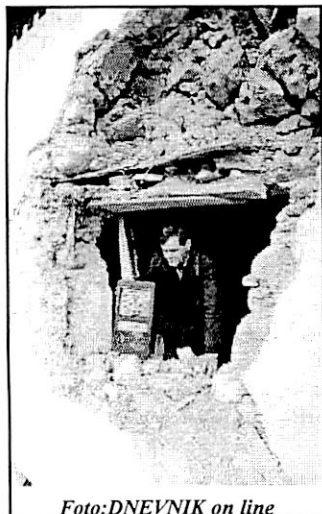
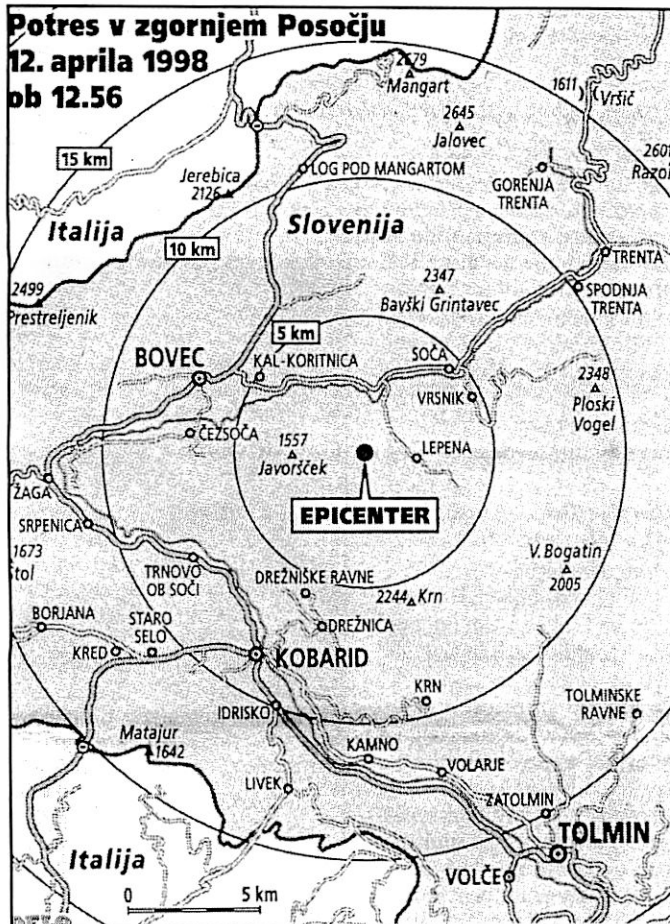

Foto: DNEVNIK on line

POTRES V SLOVENIJI

Potres v zgornjem Posočju

12. aprila 1998
ob 12.56

KOMENTAR DELA

Posočje na robu slovenske zavesti

Zemlja se je majala, hiše so grmele v kup, pokale so skale. V Posočju se je spet - dvajset let po rušilnem potresu leta 1976 - oglasila bajeslovna riba faronika, srednjeveško bitje, ki ob Soči dela potrese in druge naravne katastrofe. Tokrat je z repom zamahnila aprila, na velikonočno nedeljo, ko je skozi oblake, težko naložene z dežjem in snegom, na porušene vasi Krnskega pogorja metala svoj mrzli bič svetloba polne lune.

Slovenija Posočja še nima v svoji polni zavesti. Tako so po usodni trinajsti uri jadikovali ljudje med ruševinami stoterih hiš. Informacije o tem, kaj se jim je pripetilo, so kapljale počasi, prepočasi. Na smrt preplašeni "ljudje od Soče" so jih zajemali tudi pri tujih virih. (op.u.: prva je o potresu poročala italijanska televizija). Deset, morda dragocenih petnajst minut po začetku tragedije, so znance iz Posočja že klicali prijatelji, znanci iz tujine, češ kaj stoji za novicami o epicentru rušilnega potresa nekje med Kobaridom, Bovcem in Triglavom. "Ljudje od Soče" so na klice odgovarjali: telefoni so mrtvi, radio in televizija molčita, ne vemo, kaj se dogaja.

Vnovič se je zgodila riba faronika, tista iz Pregljevega srednjeveškega Plebanusa Joannesa, iz spominov na strahoto davnega potresnega leta 1511. Pod posoško zemljo ni opletala ne prvič ne zadnjič. Na njej pa še vedno ni sodobnih seizmoloških in drugih informacijskih naprav, ki bi prizadete na ogroženem območju oborožile z informacijo, ki pomeni preživetje. Posočje tako ostaja na robu slovenske zavesti.

- Katja Roš

Diplomatsko konzularna predstavnostva

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Advance Bank Centre - Level 6
60 Marcus Clarke Street,
Canberra City
telefon: (06) 243 4830
fax: (06) 243 4827
Pisma in drugo pošto
poslati na naslov:
Embassy of Slovenia
P.O.Box 284 - Civic Square,
Canberra ACT 2608
Veleposlaništvo je odprto vse
delovne dni od 9.00 - 17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00
*

Konzulat RS (Sydney)

Častni konzul Alfred Brežnik.
Obisk urada izključno
po dogovoru
(By appointment only)
telefon: (02) 9314 5116
fax: (02) 9399 6246
Poštni naslov:
P.O.Box 188
Coogee NSW 2034
*

Konzulat RS Nova Zelandija

Častni konzul Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare, Lower
Hutt (Wellington) NZ
telefon: (04) 567 0027
fax: (04) 567 0024
Poštni naslov:
P.O.Box 30247 Lower Hut NZ
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5
Smithfield NSW 2164.
telefon: (02) 9604 5133
fax: (02) 9604 009

Konzulat Avstralije

Častni konzul Viktor Baraga.
Trg Republike 3/XII, Ljubljana
1000, Slovenija.
telefon: (61) 125 4252
fax: (61) 126 4721

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (21. april 1998)

Država (enota)	tolarjev
Avstralija (1 AUD)	109.5259
Avstrija (100 ATS)	1332.9921
Francija (100 FRF)	2797.6516
Hrvaška (100 HRK)	2629.1379
Italija (100 ITL)	9.4887
Japonska (100 JPY)	128.2351
Kanada (1 CAD)	118.7727
Nemčija (100 DEM)	9378.0223
Švica (100 CHF)	11304.2681
V. Britanija (1 GBP)	284.2947
ZDA (1 USD)	169.8078

ŠE TO IN ONO IZ SLOVENIJE

Veliko nezadovoljstvo s Slovenijo

NEW YORK /DELOFAX/—

Guverner Banke Slovenije France Arhar je končal svoj obisk v Washingtonu, kjer se je udeležil rednega polletnega zasedanja Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada. Arhar je slišal kritiko na račun stanja v Sloveniji, saj se od lanskega leta ni prav nič spremenilo: državni zbor še vedno ni sprejel bančnega in deviznega zakona, proračun je šel v svoji smeri, bela knjiga o pokojninski reformi je sicer izdana, vendar je naletela na kritike. Kako bo Slovenija to prilagodila s pogajanjem za vstop v Evropsko unijo.

Na Brniku tudi British Airways

BRNIK /AERODROM LJUBLJANA/—

Londonška letalska družba British Airways PLC je v svoj vozni red v času poletja 1998 vključila novo destinacijo, in sicer letalsko povezavo med londonskim letališčem Gatwick in Ljubljano z začetkom 21. aprila 1998. Sprva bo mesti trikrat tedenso povezovalo letalo Boeing 737. Letališče na Brniku je tudi dobilo dovoljenje za izvajanje velikega projekta: megla ne bo več ovirala pristanka letal.

V Kranjski gori termalna voda?

KRANJSKA GORA /AERODROM LJUBLJANA/—

Tako kot številnim alpskim turističnim krajem tudi Kranjski gori ne priznajo meseci, ko sobe zamašajo. Zdravilo, ki bo odpravilo mrtve sezone naj bi bilo - termalna voda. Zdaj so se lotili javnega zbiranja denarja za izvrtanje 1700 metrov globoke raziskovalne vrtnice. Denarja bo dovolj, le da bi bila še voda.

Dr. Janez Dular urednik MD

/MLADIKA/— Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu v prvi demokratični slovenski vladi dr. Janez Dular (ki smo ga spoznali tudi v Avstraliji) je postal glavni urednik Mohorjeve družbe v Celju. Dr. Dular je kot jezikoslovec sodeloval pri

Slovarju slovenskega knjižnega jezika, bil pa je tudi minister za kulturo.

Pozitivna sevanja v Grand hotelu Palace

PORTOROŽ /DELOFAX/—

Receptorji portoroškega Grand hotela Palace zatrjujejo, da se zadnje čase bolje počutijo. Kot izgleda zaradi dveh široko-spektralnih moderatorjev, (stala sta 700 tisočakov), ki so ju pred dnevi namestili v Hotelih Palace. Pred tem so namreč izmere pokazale sorazmerno visoko koncentracijo sevanja.

Odkritje na hribu Homec

HOMECE /DELOFAX/—

Na gorskem osamelcu Homec v majhnem kraju z istim imenom blizu Kamnika so raziskovalci nedavno naleteli na zelo redko in zanimivo arheološko najdišče. Po preverjanju ostankov lončevine, kremenovih suličnih in puščičnih osti so ugotovili, da najdbe sodijo v mlajšo kameno dobo in na začetek bakrene dobe. To pomeni, da so ostanki orožja, orodja in posode stari blizu 6000 let.

Turistična-vinska cesta od maja še čez gorički konec

MURSKA SOBOTA /DELOFAX/—

Goričke občine so se končno vključile v uresničevanje projekta vinsko-turističnih cest in sredi maja bodo polno zaživele. Društvo vinogradnikov Goričko bo tudi uradno odprlo vinogradniški center.

Alpina med glavnimi

ŽIRI /GOSPODARSKI VESTNIK/—

Adidas se vrača v Planiko in Alpinina blagovna znamka se dobro uveljavlja v svetu. Četrtna svetovne prodaje smučarskih tekaških čevljev je Alpinina.

Svetovno prvenstvo v hokeju skupine B se odvíja v Sloveniji

LJUBLJANA /DELOFAX/—

Slovenski hokejisti na svetovnem prvenstvu dosegajo izredne rezultate. Čaka jih še dvoboj z Ukrajino na Jesenicah.

ZNAMENITI SLOVENCIPODJETNIŠTVO

Uspešni Slovenec iz Argentine Herman Zupan, častni konzul RS, predsednik Slovenske latinskoameriške trgovske zbornice prejel visoko mednarodno priznanje

V eni od prejšnjih številčk smo pisali o nagradi, ki jo je dodelilo embalažno združenje CMM slovenskemu podjetniku Hermanu Zupanu, *Gospodarski vestnik in Svobodna Slovenija* o Zupanu pišeta sledeče:

Slovenci smo majhen narod in slovensko ime le s težavo prodre v široki svet. Zato se še toliko bolj

veselimo, kadar kateri izmed rojakov dospje v sam vrh mednarodnega delovanja, pa naj si bo to na znanstvenem, verskem, športnem ali gospodarskem področju. Čeprav se premnogokrat dogodi to, o čemer je pel Oton Župančič v Dumi ("... in tujina se diči z deli njihovih rok"), je vedno na neki način prisotna tudi slava slovenskega imena.

Na to smo pomislili tudi pred kratkim, ko je vseameriško embalažno združenje CMM (Converting Machinery and Materials Conference) podjetniku Heramnu Zupanu podelilo odlikovanje "CMM Converter of the Americas" v priznanje za dosežke embalažne industrije. Imenovanje je združenje podelilo v okviru razstave "CMM of the Americas" na mednarodnem banketu v prostorih Coconut Grove Convention Centra v Miamiju, katerega so se udeležili najvažnejši podjetniki ameriškega kontinenta kakor tudi vsega sveta.

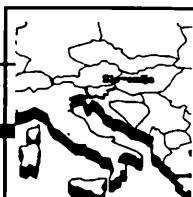
Odlikovanje je bilo podeljeno prvič podjetniku iz Argentine in seveda tudi prvič Slovencu. Po važnosti je enakovredno priznanju, ki ga je bil Herman Zupan deležen leta 1991, ko je bil imenovan "Podjetnik leta" v grafični industriji vseh treh Amerik. V zvezi s slednjim je meseca januarja v Miamiju prejel za takratno imenovanje še trofejo, iz kararskega mramorja izdelan orlov kip.

V letu 1993 pa je bil Herman Zupan izvoljen za "Podjetnika leta" celotne embalažne industrije v Argentini. V okviru Argentinskega Inštituta za Embalažo so zanj glasovali kolegi podjetniki, ki delujejo na vseh področjih embalažne industrije.

Zupan je močno povezan z življenjem slovenske skupnosti v Argentini.

Od leta 1992 je častni konzul Republike Slovenije. Bil je predsednik Slomškovega doma v Ramos Mejia in se vedno udeležuje življenja te srenje. Od ustanovitve leta 1992 je predsednik Slovenske latinskoameriške trgovske zbornice. Zlasti pa je podpornik številnih iniciativ kulturnih in dobrodelnih ustanov.

ZAPISALI SO ŠE V....

Vjesnik/STA

Slovenska tiskovna agencija STA povzema članek Mihaila Ničota, ki piše v hrvaškem Vjesniku, da kaže vohunska afera Zavrč, kjer so Hrvati zasegli slovenske vohune vedno bolj pogubne posledice za slovenske žepe. Po treh mesecih je omenjeni incident dosegel neslutene razsežnosti. Potem ko so propadli večkratni poskusi, da bi si od hrvaške strani izprosili ali izsilili vrnitev zaplenjenega vozila, sedaj nanj in na opremo sploh ne računajo več. V nadaljevanju Ničota omenja pisanje Dela, da je neposredna škoda še večja, kar bo slovenski proračun stalo še dodatne tri milijone mark. Ničota pravi, da so zdaj Slovenci končno priznali, da je bila oprema v "vohunskem kombiju" vredna 5 milijonov mark. Novinarji Dela so tudi odkrili, piše Ničota, da se je za incident vedelo še isti dan, to je 6. januarja in ne 24 ur kasneje, kot je javnosti sporočil Mors. Isti dan je OVS vznemiril tudi telefonski klic iz Nemčije verjetno direktno iz zvezne obveščevalne službe, kot predvideva Ničota, od koder so spraševali, kje se nahaja kombi nemške proizvodnje. Očitno so Nemci s sodobno elektronsko tehnologijo spremljali premikanje kombija in hitro ugotovili, da je na hrvaški strani.

Večer

Zlato je res jugoslovansko, vendar pripada samo Srbiji. Slovencem, Hrvatom, Bosancem in Makedoncem ne pripada niti gram zlatih rezerv bivše Jugoslavije, shranjeno v Banki za mednarodne poravnave v švicarskem Baslu. Takšno stališče bo zavzela jugoslovanska pogajalska skupina na bližnjih pogovorih o razdelitvi imetja bivše Jugoslavije.

Delo/Sobotna priloga

Arhitekt Janez Suhadolc pod naslovom *Kako bo ugašalo slovenstvo* obširno razmišlja o posledicah vstopa Slovenije v Evropsko unijo in zvezo Nato. Med drugim piše:

Večina Slovencev vidi svojo prihodnost v okviru Evropske unije in zveze Nato. Posebno za prvo organizacijo se zdi, po izjavah naših voditeljev in pisanju v medijih, kot da bi bila Miklavž, božiček in dedek Mraz v eni osebi... Evropska unija naj bi nas sprejela kot ljubeča mati. Resnica bo precej manj romantična. Za razumevanje članstva v Evropski uniji je treba razpihniti nekaj mitov in utvar. ... Članstvo v NATO prinaša preseljevanje in velika mešanja vsakršnih narodov in ljudi z vsega sveta. V takih dogajanjih je seveda slovenski narodnostni interes nujno v ozadju. V mislih imam vojaške baze, večno premikanje vojaške tehnike, ustanavljanje vodstvenih centrov in podcentrov, posebnih komunikacijskih naprav, skupne vojaške vaje, kar bo vse drastično poseglo v krhko demografsko in kulturno strukturo našega naroda... In kam bo NATO postavil svoje baze je težko natančno predvideti, najbrž na Krško polje, nekam v Prekmurje in na Kras... Kaj pomeni stalna tuja vojska 20.000 vojakov na Slovenskem si ni težko predstavljati; to je okupacija.

Članstvo v Evropski uniji posameznikov in držav nič ne spreminja. Norveška je zavrnila vstop v unijo in zato civilizacijsko ne kotira nič manj. Evropska gospodarska skupnost je organizacija globalnih kapitalističnih interesov, to je sistem, kjer zmaga je najmočnejši, pojavlja se neofeudalni red. Sibki, majhni in krhki Sloveniji se v teh razmerah obeta predvsem tlačanski del nove ureditve.

Na kakšnih osnovah in s kakšnimi razlogi se predajam tako črnogledim napovedim? Preprosto zato, ker se odmiranje Slovencev že dogaja, je že v teku. Nekateri segmenti se že v totaliteti odrekajo slovenskemu zavedanju in občutku za slovenstvo. Komunikacijski jezik v nogometu je povečini srbohrvaški. Tudi v mnogih drugih športnih panogah je raba slovenščine vse prej kot blesteča. Imena vseh tisočev novonastalih podjetij, trgovin, ustanov, organizacij, društev int. so po večini tuja. Govorica slovenskih biz-

njem šol v tujih jezikih. Take šole se bodo razraščale in spodrivale šolstvo v domačem jeziku. Ta proces je že mogoče zaznati v Slovenskem primorju, kjer so italijanske šole popularne med Slovenci. Temu bo sledil tisk s paralelnimi izdajami v tujih jezikih. Ob Delu bo začel izhajati časopis The Work in napodoben način še mnoge druge publikacije. Ščasoma bo The Work prevzel dominantno vlogo. Mnogo imenitnejše bo brati The Work kot Delo. Staro dobro Delo bo počasi pešalo in nazadovalo. Postalo bo folklor-

Zanimivo razmišljanje arhitekta Janeza Suhadolca ob naporih Slovenije da jo sprejmejo v zvezo NATO in v Evropsko unijo:

'Kako bo ugašalo slovenstvo. Odmiranje Slovencev se že dogaja, je že v teku!'

nismenov, japijev in podobnih je jezikovno precej skromna in šablonska v njej je zmeraj več ameriških besed in besednih zvez. Svet računalništva se razrašča in prodira na vse konce in kraje. Ta jezik je skoraj v celoti ameriški. Pred televizijskimi sprejemniki preživijo moji rojaki ogromno časa. Večina oddaj je v amerišščini... Slovenska estrada in glasbena produkcija za široke ljudske množice se najbolj znajde v ameriškem jeziku. Vse kar poslušamo po lokalih, uradih, šolah, restavracijah, gostilnah, barih, kafičih, pubih, picerijah in celo navadnih trgovinah in šoping centrih je običajno posebna zvrst zvočnega nabijanja z mnogimi ponavljanji, ima za podlago ameriški jezik.

Slovenski gospodarski liberalizem prepušča, prodaja, izroča, kakorkoli se že temu reče, mnoga naša velika podjetja in tovarne v tuje roke. Revoz, Tekstilindus, Zlatorog, Papirnica Krško so mogoče najbolj znana taka podjetja. Kmalu jih bo še veliko več. V takih firmah določajo uradni jezik lastniki: Nemci, Francozi, Italijani, Angličani, Amerikanci z ustanavlja-

na publikacija, na nivoju zdajšnjega emigrantskega tiska. Glavno vlogo bo prevzel The Work. Z opisano tranzicijo šolstva in tiska se bo začelo zaključno dejanje slovenskega obstoja.

Podjetje, ki se imenuje Slovenski narod in država, ne bo usahnila naenkrat. Ena za drugo bodo ugašale lučke in vitalne funkcije tega telesa. Smrtnega dneva ne bo. Izzvenevanje slovenske narodnostne esencialnosti bo postopno. Zato tudi nagrobnika ne bo, seveda tudi ne ustreznega epitafa.

Cez desetletja se bodo po slovenskem zakotju potikali mladi jezikoslovci. Čudili se bodo jeziku in besedam, ki jih še uporabljajo njabolj stari prebivalci teh področij. Proučevali bodo zadnje relikte slovenskega jezika in slovenske kulture, s tem si bodo delali svoje magisterije, doktorate in univerzitetne kariere. Od presenečenja bodo vzklicali: "Kako zanimivo, kakšen nenavaden jezik govore ti ljudje! Kakšno zanimivo štetje imajo! En konj, dva konja, trije konji, štirje konji, pet konj, sto en konj...

KULTURA
**Umrle je pisatelj in kipar
TONE SVETINA -**
moj prijatelj - ostal mi bo v spoštovanem spominu
Piše Stanka Gregorič

Pisatelj Tone Svetina se je rodil na Bledu leta 1925. V vasici Mlino, kjer stoji domačija mojega očeta, sem preživljala s Svetino, v času obiskov domovine v osemdesetih letih, veliko prijetnih in poučnih uric. V njegovi prelepi galeriji, mogočni beli stavbi pred vhodom v Mlino, kjer je razstavljal svoje skulpture iz starega orožja in kjer so visela tudi slikarska dela nadrealistične fantastike njegovega sina Vojka, sem bila nekaj tednov kar tolmač za angleško govoreče turiste - obiskovalce galerije. Tone Svetina mi je takrat podaril skoraj vsa svoja pisateljska dela s posebnimi posvetili, polnimi filozofskih misli.

*Kdor upa ostaja
kdor ostaja zmaga*
*Stanka Gregorič
- znak prijateljstva
in spoštovanja*
*Tone Svetina
Bled, septembra 1988*

**Kdor upa vztraja -
kdor vztraja zmaga!**
**Stanka Gregorič v znak
prijateljstva in spoštovanja
Tone Svetina, Bled, septembra 1988**

Podaril mi je zanimivo knjigo svojih skulptur iz orožja, v kateri so nanizane tudi njegove globoke filozofske oziroma življenske misli v več jezikih.

Leta 1988 je izdal knjigo, mislim da je bila njegova zadnja, **Ljubezen trojanski konj** in me povabil na predstavitev v Ljubljano. Knjigo mi je podaril z mislijo: "Ko mine ljubezen, spoznamo po čem je sovraštvo." Knjiga je pisana v obliki pogovora med dvema, ki sta se neznansko ljubila a mu je ona-Rdečelaska obrnila hrbet. Čeprav je v knjigi zapisal, da je zgodba v celoti izmišljena in jo posveča svojem psu Rasu, mi je zaupal, da je "Rdečelaska" Bernarda Jeklin, še danes glavna in odgovorna urednica Jane, kar je sicer jasno razvidno tudi iz knjige. Rdečelaska je bila njegova zadnja ljubezen, ki ga je globoko ranila in do skrajnosti potrla. Svetina je že v uvodu v knjigo zapisal: "Sam sem spoznal, da so živali srečnejše od nas. Pred zlom bežijo, smrtnega strahu pa ne poznajo." Na 147. straneh knjige lahko prebiramo zapise najlepših in obenem najbolj žalostnih misli, ki jih rojevajo srečne in nesrečne ljubezni:

"... Moja ljubezen pada z neba z zamolklim krikom raztopljenih kovin, spomini cvetijo modro, spomini cvetijo rdeče. Zakaj strmiš vame z osteklenimi očmi iz sence ničevnosti? Strmiš in piješ kri iz zrkla razlitih oči. Pred temnimi ogledali stojiš, dežuje pepel in ognjeni prah iz pokrajine tvojih sanj v moje sanje. Za teboj stojijo sence tisočletnih morilcev, tvoji usahli kriki so nerazumljivi zvoki umirajočih ptic... Misliš si: Zdaj ali nikoli - odhajam za vekomaj. Nikoli ne zapiraj vrat za sabo, ker jih ne boš več mogla odpreti. Ne odhajaj, podaj mi roko. Vznemirjen sem in razvotljen. Ne odhajaj s sledovi mnogih umazanih rok na vratu, s sledovi krvavih poljubov. Ne odhajaj - zadržala se boš v labirintu izgubljenih hrepenenj... Oba sva se zavedala, da je ljubezen trojanski konj..." V knjigi se prepletajo dialogi med Rdečelasko in Pisateljem, tako ga je klicala, nikoli po imenu. Predstavila se mu je: "Zagrinja me sedem tančic. Odgrinjala se ti bom počasi, postopoma. Hočem biti podobna ženski, katere vrednost so stari Grki cenili tako visoko, da so dvignili vojsko in napolnili Trojo. Zaradi Helene se je vnela velika vojna med kralji... Helena, misterij Helade, lepa Helena, jabolko spora..."

In Pisatelj na koncu: "Sam sem na dnu korita doline... hodim in trosim pepel spomina..."

Ostal mi bo v spoštovanem spominu!

V Baragovi knjižnici Verskega in kulturnega središča Kew v Melbournu se nahaja skulptura ribe, ki jo je izdelal in podaril avstralskim Slovincem Tone Svetina. Skulptura je izdelana iz starega orožja - iz granate s soške fronte, riba pa pomeni življenje. Leta 1988 jo je Svetina izročil Stanki Gregorič s sledečo mislijo za avstralske Slovence:

"Narod, ki ne prizna poraza, ne more biti premagan. Lahko ga uničijo, toda premagajo ne. To se pravi, da narod, ki čuti svojo kri, je lahko asimiliran, toda obstaja, dela in spada v človeštvo. Vilj nekega naroda je, da se podaljšuje v večnost. Vsi smo na eni ladji, to je ladja, ki potuje okrog sonca in je tako vseeno kje si..."

In memoriam - Tone Svetina

BLAD/DELOFAX-MARJAN ZLOBEC/-

Na Bledu, na svojem domu, je v torek, 14. aprila po daljši bolezni preminul slovenski pisatelj Tone Svetina, avtor najbolj brane partizanske epopeje **Ukana**. Tone Svetina je bil eden najbolj samosvojih pisateljev, borcev in razumnikov na Slovenskem, človek, preizkušen v vojni in vsakršnih bojih, poveljnih polemikah, a z vztrajno ustvarjalno potjo, ki jo je poleg pisateljstva razširil na bogato kiparsko, prav tako s tematiko revolucije in boja povezano ustvarjalnostjo, ki jo je zaokrožil z ustanovitvijo lastne galerije.

Med njegovimi literarnimi deli naj razen **Ukane** (5 delov) omenimo še povest **Lovčeva hči**, zbirko črtic **Orlovo gnezdo**, roman **Stena** o legendarnem alpinistu Joži Čopu ter roman iz domačega življenja **Ugaslo ognjišče**. Po **Ukani** je na vojno temo napisal še **Ognjeni plaz** (romansirana kronika o udarnem bataljonu 31. divizije) in **Volčiči** (roman o otrocih z bojevniške Kozare) ter **Med nebom in peklom** (vojni roman v dveh knjigah o Bečanovi družini s Primorskega).

Tone Svetina je bil kot pisatelj in kipar tipični samorastnik, ve kar je ustvaril, je bilo sad njegovega doživljanja in razmišljanja, pa tudi osebnega poguma, da to sporoči sedanjim in bodočim rodovom. Vse življenje ga je spremljalo razmišljanje o vojni kot najhujšemu zlu človeštva, pravzaprav je ta fenomen intenzivno študiral več kot trideset let in na koncu spoznal, da je vojna absolutni idiotizem, tako tudi zadnja na Balkanu, pri čemer je še zlasti kritiziral velikosrbski hegemonizem ter preskromno vlogo velesil in Združenih narodov.

Ob skulpturi je zapisal:

Usoda sveta je v človeških rokah. V belih, rumenih, črnih, rdečih rokah. V rokah, ki predstavljajo gore, usmerjajo reke, gradijo mesta in segajo v vesolje. V lepih, močnih, čudovito popolnih; a še vedno v krvavih rokah.

Skulpturo ROKE je Tone Svetina izdelal iz granatnih delcev in drugih koščkov orožja

We will be glad to meet you

PROGRAM

*Marjan Marinšek, Tanja Meža
and Maja Lesjak*

WEDNESDAY, 13th MAY - SYDNEY

5th Anniversary of the Glas Slovenije

"AUSTRALIA - SLOVENIA - USA AND GASPARI"

7.30pm : Celebration of the 5th anniversary of the Glas Slovenije in the Religious and Cultural Centre, Merrylands.

Presentation of the celebration issue of Glas Slovenije, exhibition of previous issues, Stanka Gregoric and Florjan Auser will present their work of the last 5 years, guest's speeches. The delivery of awards to sponsors, correspondents and Slovenian organisations and media, short cultural program: Martha Magajna, Marjan Marinšek, Maja Lesjak and Tanja Meža. Introduction of Gaspari's acquaintances from Australia, Slovenia and USA. Special guest dr. Edi Gobec from USA.. Auction of impressionistic paintings of Romana Favier Zorzut, commissioned for the Glas Slovenije. The hostess of the program will be Olga Lah.

VEPELA ALEIJA

THURSDAY, 14th MAY - SYDNEY - Macquarie University

SLOVENIAN DAY for Australian audience and students - organised by Metka Cuk. All day exhibition, the evening lecture by M. Marinsek, Dr. Edi Gobec and Introductory word about Slovenians and their State - text by Sasa Ceferin from Melbourne.

SATURDAY, 16th MAY - SYDNEY - Club Triglav

AN EVENING BY THE CANDLELIGHT AND THE ZITHER - concert with two singers, light dinner, 7.00 pm

SUNDAY, 17th MAY - SYDNEY - The Religious and Cultural Centre Merrylands

The Mass with organ music played by Tanja Meza, the zither music played by Marjan Marinsek (both guests from Slovenia). After the Mass, exhibition on **MAKSIM GASPARI** (commentary by Marjan Marinsek). **ZITHER MUSIC WITH SINGING CONCERT. EXHIBITION AND LECTURE BY DR. EDI GOBEC.**

Slovenian Association Sydney - Meeting with the guests from Slovenia and USA, 5.00 pm

dr. Edi Gobec

WEDNESDAY, 20th MAY - CANBERRA - Slovenian Club

EXHIBITION MAKSIM GASPARI (commentary by Marjan Marinsek) **ZITHER MUSIC WITH SINGING CONCERT. EXHIBITION AND LECTURE BY DR. EDI GOBEC** (successful Slovenians around the world and much more) 7.00 pm.

FRIDAY, 22nd MAY - BRIGHT

EXHIBITION MAKSIM GASPARI, ZITHER MUSIC WITH SINGING CONCERT. EXHIBITION AND LECTURE BY DR. EDI GOBEC
Organised by Frank Favier and Romana Zorzut (Australian Audience)

SATURDAY, 23rd MAY - MELBOURNE

5th Anniversary of the Glas Slovenije

"AUSTRALIA - SLOVENIA - USA AND GASPARI"

7.00pm : Celebration of the 5th anniversary of the Glas Slovenije in the Religious and Cultural Centre, Kew. During the Mass Tanja Meza is playing the organ and Marjan Marinsek is playing the zither (guests from Slovenia). After the Mass, the program in the hall organised by Father Metod Ogorevc. Presentation of the celebration issue of Glas Slovenije, exhibition of previous issues, Stanka Gregoric and Florjan Auser will present their work of the last 5 years, guest's speeches. The delivery of awards to sponsors, correspondents and Slovenian organisations and media, short cultural program: Alenka and Paul Paddle, Marjan Marinsek and singers Tanja Meža and Maja Lesjak. The hostess of the program will be Draga Gelt.

SUNDAY, 24th MAY - MELBOURNE - Religious and Cultural Centre, Kew:

During the Mass Tanja Meza is playing the organ and Marjan Marinsek is playing the zither (guests from Slovenia), After the Tenth Mass: exhibition **MAKSIM GASPARI** (commentary by Marjan Marinsek), Marjan Marinsek playing the zither, Maja Lesjak and Tanja Meža singing Slovenian folk songs, **EXHIBITION AND LECTURE BY DR. EDI GOBEC.**

*Marjan Marinšek, Tanja Meža
in Maja Lesjak*

Veselim se srečanja z vami

P R O G R A M

SREDA, 13. MAJA – SYDNEY

Slovesnost ob peti obletnici Glasa Slovenije

"AVSTRALIJA - SLOVENIJA - AMERIKA IN GASPARI"

Versko in kulturno središče Merrylands. Predstavitev slovesne številke, razstava do sedaj izdanih števil, Stanka Gregorič in Florjan Auser predstavita dosedanje delo; na programu govori predstavniki slovenskih diplomatskih predstavništva, ustanovitelji časopisa in sponzorjev, predstavniki slovenskih organizacij, verskega središča, medijev in gostov, med njimi dr. Edi Gobec iz Amerike. Podelitev priznanj in zahval sponzorjem, dopisovalcem ter slovenskim organizacijam in medijem; kratek kulturni program: Martha Magajna, Marjan Marinšek citre, Maja Lesjak in Tanja Meža. Predstavitev Gasparijevih znancev iz Avstralije, Slovenije in Amerike, dražba umetniških slik, izdelanih posebej za Glas Slovenije - impresionizem Romane Favier Zorzut. Povezovalka večera Olga Lah. Pričetek ob 7.30 zvečer.

ČETRTEK, 14. MAJA – SYDNEY – Macquarie univerza Sydney:

SLOVENSKI DAN za avstralsko občinstvo in študente - organizacija Metka Čuk. Razstava, zvečer predavanje M. Marinšek, dr. E. Gobec, in Uvodna beseda o Slovencih in slovenski državi – tekst Saša Ceferin iz Melbournea

SOBOTA, 16. MAJA – SYDNEY – Klub Triglav

DOMAČI VEČER OB SVEČAH IN CITRAH - koncert s pevkama ob domači hrani in pijači (edini koncert v Sydneyu), pričetek ob 7.00 uri

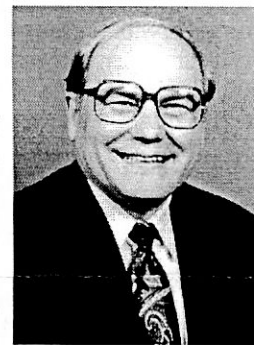
NEDELJA, 17. MAJA – SYDNEY – Versko središče Merrylands

Med mašo igra na orgle Tanja Meža, na citre Marjan Marinšek (gosta iz Slovenije). Po maši razstava **MAKSIM GASPARI** (Marjan Marinšek nudi komentar) ob spremljavi citer in pevk. **RAZSTAVA IN PREDAVANJE DR. EDIJA GOBCA**.

Slovensko društvo Sydney – Popoldansko srečanje z gosti iz Slovenije in Amerike, okoli 5.00 ure

SREDA, 20. MAJA – CANBERRA – Slovensko društvo

Razstava **MAKSIM GASPARI** (komentar Marjana Marinška), **KONCERT S CITRAMI IN PEVKAMA, RAZSTAVA IN PREDAVANJE DR. EDIJA GOBCA** (uspešni Slovenci po svetu in še kaj), pričetek ob 7.00 uri

dr. Edi Gobec

PETEK, 22. MAJA – BRIGHT – za avstralsko občinstvo

V organizaciji Franka Favier in Romane Favier Zorzut: **RAZSTAVA MAKSIM GASPARI, KONCERT S CITRAMI IN PEVKAMA DR. EDI GOBEC PREDAVANJE in RAZSTAVA**

SOBOTA, 23. MAJA – MELBOURNE – Versko in kulturno središče Kew

Slovesnost ob peti obletnici Glasa Slovenije "AVSTRALIJA - SLOVENIJA - AMERIKA IN GASPARI"

Večerna maša, med mašo igra orgle Tanja Meža, citre Marjan Marinšek (gosta iz Slovenije), po maši v dvorani program posvečen 5. obletnici Glasa Slovenije. Organizacija pater Metod Ogorevc. Predstavitev jubilejne številke Glasa Slovenije, razstava do sedaj izdanih števil, Stanka Gregorič in Florjan Auser predstavita dosedanje delo; sledijo govori. Podelitev priznanj in zahval. Kratek kulturni program: Alenka in Paul Paddle, Marjan Marinšek in pevk. Povezovalka programa Draga Gelt, pričetek ob 7.00 uri

NEDELJA, 24. MAJA – Versko in kulturno središče Kew

Med mašo igra na orgle Tanja Meža, na citre Marjan Marinšek (gosta iz Slovenije). Po deseti maši: Razstava **MAKSIM GASPARI** (Marjan Marinšek nudi komentar), **RAZSTAVA IN PREDAVANJE DR. EDIJA GOBCA**, koncert domačih narodnih: Marjan Marinšek citre, Maja Lesjak in Tanja Meža pojeta slovenske domače pesmi

RAČUNALNIŠTVO INTERNET

Samo jezik nas ohranja kot Slovence!

Z domače internetove strani Glasa Slovenije:

<http://www/glasslovenije.com.au>

GLAS SLOVENIJE - Informativni center Avstralija izdaja edini avstralski slovenski informativni časopis, ki izhaja dvakrat mesečno na šestnajstih ali več straneh. GLAS SLOVENIJE ne pripada nobeni politični stranki ali slovenski organizaciji v Avstraliji, kar pomeni, da je neodvisen in je na voljo različno mislečim Slovincem. Slovincem v Avstraliji, v Sloveniji in po svetu prinaša informacije o dogajanjih v domovini, med avstralskimi Slovinci in o Slovincih z drugih kontinentov. Med bralstvom (v Avstraliji, Novi Zelandiji, Sloveniji, Italiji, Avstriji, Švici, Argentini, ZDA, Kanadi) je priljubljen zato, ker povzema informacije iz velikega števila časopisov in revij iz Slovenije in iz zamejskega ter izseljenskega tiska v skrajšani obliki. GLAS SLOVENIJE je obenem kronika uspešnih Slovencev v Avstraliji (in seveda doma in po svetu). Je koristen vir informacij, ki je med drugim na razpolago tudi v Narodni univerzitetni knjižnici v Ljubljani, Univerzitetni knjižnici v Mariboru, Ljudski univerzi Ormož, pri Uradu za Slovence po svetu v slovenskem Ministrstvu za zunanje zadeve, Slovenski izseljenski matici in Svetovnem slovenskem kongresu v Ljubljani, v švicarski vzhodnoevropski knjižnici na Hallerstrasse 6 - Bern, pri Macquarie univerzi v Sydneyu, v Baragovi knjižnici v Melbourneu, v knjižnici Slovenskega društva Melbourne in še marsikje drugje.

GLAS SLOVENIJE se bliža petemu rojstnemu dnevu. Če bi bili mesečnik bi slavili desetletnico, če bi bili trimesečnik tridesetletnico! Peta obletnica je prekretnica, s katero vstopamo v svet računalništva. Živimo v času hitre informacije, v času, ko se daljave med ljudmi zblizujejo... zato vam želimo tudi mi s krajšimi prispevki povedati kaj se zanimivega dogaja "down under", še posebej v tem predolimpijskem času, ko se mesto Sydney pripravlja na Olimpijske igre 2000.

Domača internetova stran pa seveda ne bo nadomestek za celoten časopis, ta bo v "papirni" obliki izhajal še naprej.

Prva internetova številka GLASA SLOVENIJE bo izšla 13. maja 1998. Iskalci - "surferji" internetovih strani

DOBRODOŠLI! WELCOME!

Sponzor za domačo stran GLASA SLOVENIJE
na internetu

PROTEUS - Sydney

Radio Ognjišče prvi rojstni dan na internetu

Radio Ognjišče iz Slovenije je v sredo, 15. aprila letos praznovalo 1. obletnico oddajanja na internetu, kar so tudi slovesno obeležili v njihovem programu. S tem so postali prva slovenska radijska postaja, ki je začela redno oddajati v tem mediju. Tudi v uredništvu Glasa Slovenije si večkrat "prižgemo" preko interneta zvoke s te postaje, poslušamo novice in glasbo. Iz Ognjišča so ob prvi obletnici zaprosili tudi nas za kakšno kratko zgodbo iz Avstralije. Poslali smo jim članek o Jožici Paddle Ledinek, o Dragi Gelt, za malo zabave pa še dva dogodka iz Melbournea - o sreči v nesreči (Pes z avtom v frizerski salon in Kamion snage preko Šlembergerjevih nog). Izvedeli smo, da zdaj pri Ognjišču sodeluje tudi pater Tone Gorjup. Ognjišče je za "deskarte" po internetu dosegljivo na: <http://www.ognjisce.si>

RADIO OGNJIŠČE

PO SVETU

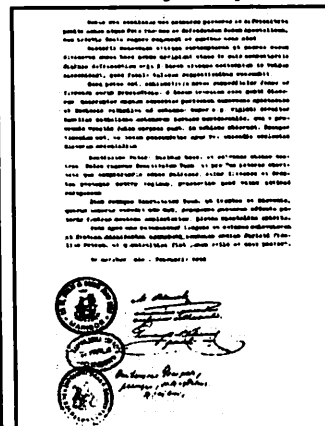

WASHINGTON

/STA/ - Svetovna banka v Washingtonu je 16. aprila objavila podatke, po katerih je Švica s 44.350 dolarji bruto domačega proizvoda (BDP) na prebivalca v lanskem letu postala najbogatejša država na svetu. Luksemburg, ki je bil več let na vrhu lestvice najbogatejših držav, je z nje izpadel, saj lestvica sedaj navaja le še države z več kot enim milijonom prebivalcev. Na drugem, tretjem in četrtem mestu so Japonska (40.940 USD na prebivalca), Norveška (34.510) in Danska (32.100). Sledijo Singapur, Nemčija in Avstralija. ZDA so zdrsile za eno mesto in so sedaj z 28.020 dolarji BDP na prebivalca osma najbogatejša država na svetu.

TORONTO

/MLADIKA/ - Tragedija Primorske v petdeset let zakopanom dokumentu je naslov članka v marčni številki Mladike. Revija objavlja dokument in ob njem zapiše:

Dokument, ki ga objavljamo, je senzacija zase. Gre za pismo, v katerem je 360 duhovnikov lavantinske škofije leta 1933, torej v času najhujše fašistične strahovlade, prosilo papeža Pija XI., naj priiskoči na pomoč mučeniški Primorski. A dokument ni prišel dalj od Ljubljane. Morda ga je tam ustavil slovenski diplomatski prastrah. Begunec, ki je do danes neznan, je ob odhodu iz Slovenije leta 1945 dokument zakopal, ga prišel po petdesetih letih odkopat in ga odnesel v Toronto. Dokument je napisan v dobri latinščini, v slovensščino pa ga je prevedel A. Rebula.

GORICA

/DNEVNIK/INTERNET/ -

Nenavadna naprava, stara kakšnih sto let, za katero pravzaprav nihče ne ve, kako natančno deluje, je tudi tokrat, tako kot že marsikdaj poprej, napovedala potres na Tolminskem in Bovškem. Naprava je sestavljena iz termometra, ki je prav nenavadno povezan z mizo. Meri pa različne spremembe v okolici, med drugim tudi spremembe, ki nastanejo pred potresom. Tako pravzaprav pove, da se bo zemlja stresla. Naprava je last goriškega duhovnika don Fulvia de Martina. Lastnik kljub zanimanju znanstvenikov naprave ne dovoli razstaviti, da bi tako morda ugotovili, kako deluje. Boji se namreč, da je ne bi znali več sestaviti nazaj.

BENETKE

/DELOFAX/ - V Benetkah so 17. aprila odprli slovensko galerijo A+A, in ozka uličica, le nekaj sto metrov oddaljena od palače Grassi, je bila zaradi številnih obiskovalcev skoraj neprehodna. Galerija je sad sodelovanja ministrstva za kulturo, ministrstva za zunanje zadeve in Obalnimi galerijami Piran.

BOCN

/MLADIKA/ - V Bocnu je bil za naslednja tri leta izvoljen za predsednika Evropskega urada za manj razširjene jezike (z angleško kratico EBLUL) tržaški javni delavec, odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar. Pri tej ustanovi, ki je sogovornik Evropske zveze pri pobudah v korist manjšin v državah članicah, je bil že šest let podpredsednik.

RIM

/MLADIKA/ - Pred notarjem v Rimu so prepisali lastništvo Doma srečanja "dr. Lambert Ehrlich" na Sv. Višarjah na Slovenski papeški zavod v Rimu. Zamisel rajnega izseljenskega duhovnika Vinka Žaklja je tako zdaj na trdnjejši pravni podlagi.

REZIJA

/MLADIKA/ - Izšla je zgoščenka o pesmih in glasbi Rezij. Ljudsko bogastvo te doline je prikazano v treh jezikih. Predstavili so jo v Beneški hiši v Naborjetu.

SLOVENSKO NARODNO IZROČILO

Sv. FLORIJAN

Florjanovo

(4. maja)

Tri dni po 1. maju je čakalo vaške fante naslednje praznovanje, pripraviti so morali koledovanje za praznik sv. Florjana, hkrati pa so morali vse do konca maja stražiti mlaj, če ga seveda niso imeli navade podreti že 1. maja. Gorje, če bi kak nagajivež nekaj spodžagal. To bi bila sramota za vso vas za vse čase.

4. maja je praznik sv. Florjana, o katerem legenda pripoveduje, da je v času Dioklecijana umrl za krščansko vero. Menda so ga utopili. Morda je zaradi tega postal prinašalec vode, zaščitnik pred vročino, zaščitnik gasilcev in pomočnik pri požarih. Kljub temu ni dvoma, da je svetnik Florjan nadomestil neko davno pogansko vodno božanstvo. Morda je bil to vodni bog Jupiter Pluvius, ki je starim Rimljanom pošiljal dež z neba, morda pa je izpodrinil boginjo cvetja Floro. Ime Flora in Florjan izvirata iz latinske besede flos, ki pomeni cvet, cvetica.

Florjanovo je pomladni praznik, praznik bujne rasti. Po mnogih slovenskih vaseh so hodili fantje koledovat - "Florjana pet", kot pravijo. Hodili so od hiše do hiše in prepevali pesmi, s katerimi so želeli sreče in blagostanja sovaščanom.

V *Slovenskih goricah* takole: *Dober večer Bog vam daj/in po smrti sveti raj! Mi smo prišli semkaj pet, vam prinesiti tavžnt let.* Ob koncu pesmi je eden od fantov govoril s svečanim glasom: *"Bog vam požegnaj vinske gore no žitno polje, meni pa petnodvajsti jajc gre."* Če iz hiše ni glasu, so zaslišali naslednjo pesem florcancev: *Jajca, maslo in denarje/radi vzamemo za dar./Še žganice iz omare/ne zavržemo nikdar./Če kaj boste darovali, dajte iz dobrega srca./Jutri bomo praznovali god Florjana svetega./Vsi k prosali radi prite, naj se Florjan počasti./in v molitvi ga prosite, da vam hiša ne zgori./Zdaj pa zdravi vi ostante, mi podamo se od vas./Na nas pa si spomin ohranite zdaj ino na večni čas./*

Medtem je gospodinja že stisnila voščilec v roko jajc, kakšno klobaso in še kaj dobrega.

Skoraj po vsej Sloveniji se je ljudstvo na Florjanovo držalo starodavnih obredov. V spomin na pogansko božanstvo, ki je z vodo krotilo ogenj, slovenske kmečke gospodinjje še do nedavnega na Florjanovo niso kurile v peči. Kovači tega dne niso delali, Dolenjci si 4. maja še drv niso upali pripravljati.

V Savinjski dolini so tega dne fantje smeli vstopiti v vsako hišo in pokrasti vsa jajca, kolikor jih gospodinja ni uspelo pravočasno skriti. Vsa zbrana jajca so fantje zvečer skupaj pojedli, potem, ko so obhodili vas in prepevali pred hišami vaščanov kolednice, ki so želele srečo, zdravje in blaginjo.

Šege in navade

Čarodejne rastline

Brinje

Ob bolnikovi postelji so nekdanj zažigali brinje, da bi pregnali čare in uroke, ki so povzročili bolezen. Brin je pomenil zaščito pred vsemi zlemi duhovi. Legenda, ki jo poznajo Kraševci in Notranjci, trdi, da je brinjev grm dal zavetje Materi Božji, ko je z Detetom v naročju bežala pred Herodom. V zahvalo je brin dobil križ, ki je vtisnjen v njegovih jagodah. Zato se brinja boje čarovnice in vsa hudobna bitja.

Pregovori

Modrosti življenja

Cena spoznanja je draga.

Če me enkrat prevariš, si ti kriv;

če me pa dvakrat, sem kriv sam.

Če nisi z menoj zadovoljen

povej meni, če si, povej drugim.

Dobro se z dobrim povrne.

Daj je umrl, a nedaj ga je

pokopal.

Dokler bo sreča šla s teboj, boš

imel prijateljev roj.

Gost je kakor riba, po treh dneh

smrdi.

Hiti počasi.

Iskra zažge velik ogenj.

Izjema potrjuje pravilo.

Slovenska narodna

Med cveticami po logu

Med cveticami po logu

teče voda bistrica

k njej se pa sprehajati hodi

lepa mlada deklica.

Enkrat pa v valove bistre

deklica se zastrmi,

voda tiho zašepeče,

lahno, lažno zašumi:

"Deklica, oj kaj boš dala,

da ti služim tak' zvesto,

da ti umivam lice zalo,

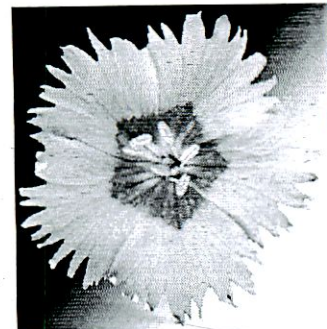
da je lepo in mlado?"

Deklica pomisli malo,

sname z roke prstan zlat,

kot zahtevano plačilo

vrže ga v valovja prod.

Slika prikazuje slovenski nagelj, ki raste na vrtu uredništva Glasa Slovenije.

Digital image: Florjan Auser

Iz življenja slovenske vasi

Zdaj pa grem - cokla pa že ne maram biti

Lesene cokle so bile nekdanj najpogostejše obuvalo naših kmetov, pastirjev, lovcev. Kasneje, ko so prišli v rabo čevlji, so cokle svojo vlogo izgubile. Postale so pojem nečesa zaostalega, okornega, štorastega, nerodnega. V jezik so prišle besede: coklati, kar pomeni podobno kot štokljati, biti cokla - biti ovira.

Da so bile cokle nekdanj cenjeno obuvalo, izvemo tudi iz pesmice ljudskega pevca Jurija Vodovnika iz Skomer, ki je svojo vas preimenoval kar v "Cokelburg". A kaj pomaga, čas je cokle pustil za seboj in mlado dekle, ki si zbira ženina, gleda fantu pod noge: *K nočem horkanca/K v cokljah coklja:/Bom podnarja meva/Ko škornce ma./*

Domača obrt Izdelovalec skril

/Po pripovedi Antona Thalerja iz Sorice, zapisala Jožica Kačak/

V Sorici smo imeli svoje podjetje skrilolom. V njem je delalo okrog 7 ljudi. Skrivolovec smo najprej lomili na debele plasti, nato na vedno tanjše, nazadnje smo že z dletom in kladivom krojili plošče. S posebnim obrezovalnim nožem smo potem te plošče začeli oblikovati. Velikosti teh plošč so bile zelo različne. "Šifer bekerek" nož smo rekli takemu nožu. "Minerc" nam je miniral, če je bilo potrebno. "Plošč" je bilo več vrst: Nemška plošča, plajhač, šus, kapnik. Po velikosti smo jih tudi pribijali na streho s posebnimi žebliji - plošarji. Ti so imeli debelejšje glavice in so bili dolgi od 4-5 cm. Skrilaste strehe so zdržale tudi 200 let. Bile so posebnost Sorice, danes pa žal izginjajo.

Slovenska domača jed /Koroška/

Koroški ajdovi žlinkrofi /AJDA - BUCKWEAT/

Testo: 1/2 kg moke, 2 jajci, sol

Sestavine ugnemo v gladko in mehko testo. Nekaj časa naj počiva, potem pa ga razvaljamo in razrežemo na pravokotnike, na katere položimo nadev.

Nadev: 10 dkg masla, 1/2 litra smetane, sol, 3/4 kg ajdove moke

Maslo razpustimo v smetani. Ko zavre, dodamo še sol in moko in mešamo toliko časa, da se testo loči od posode. Napolnimo pravokotnike. Žlinkrofe kuhamo 15 minut, zabelimo pa z na maslu prepraženimi drobtinicami. Lahko jih tudi sladkamo.

Znani in neznani obrazi

Martha Magajna

Ali se skozi zgodovino res nismo ničesar naučili? Ali pri naših južnih sosedih nismo videli kam peljeta sovražstvo in maščevanje?

Martha Magajna je rojena v Bevkah pri Vrhniki. V Avstralijo je prišla leta 1968. Bila je ena od ustanovnih članov Kluba Triglav, dolga leta članica odbora, v Klubu je aktivna še zdaj. Sodelovala je pri dramski sekciji Kluba Triglav, sedaj članica Igralske družine Merrylands. Dopisovala je v različne slovenske publikacije v Avstraliji, od samega začetka izhajanja Glasa Slovenije pa je občasna dopisovalka.

Po sedmih letih odkar je Slovenija postala samostojna država Martha razmišlja takole: "Petdeset let smo se gledali postrani in z nezaupanjem. Potem je prišla vojna za slovensko neodvisnost. Za deset dni smo Slovenci pozabili na zamere in sovražstva in vsi delali za isti cilj: pomagati domovini da bo postala samostojna... In v srcih nam je pelo! Vendar... vojne je bilo kmalu konec, hvala bogu, toda prepri, zamere in sovražstva so se zopet vrnili med nas..." Zakaj? se sprašuje Martha in se miselno ozre nazaj - v položaj svoje družine, pove nam zgodbo, tako zelo podobno neštetim drugim...

Ko se je začela tista nesrečna druga svetovna vojna je bila Martha še otrok. Njena vas je bila blizu Ljubljane in je pripadla na italijansko stran. Marthin oče je bil učitelj, njen stric, mamin brat Tine pa oficir v kraljevski vojski. Italijani so oba poslali v taborišče v Gonars. Ob kapitulaciji Italije se je stric Tine vrnil domov in se, tako kot veliko drugih oficirjev, pridružil domobrancem. Očeta pa ni bilo domov. Ob pomoči italijanskih partizanov je pobegnil iz taborišča in se pridružil italijanskim in kasneje slovenskim partizanom. Postal je urednik glasila *Goriški borec*, nato pa je urejal *Partizanski dnevnik* iz katerega se je po vojni razvil tržaški *Primorski dnevnik*.

Med tem časom je življenje v vasi teklo dalje. Vsi odrasli moški so se organizirali v vaško stražo ali kakor so jih klicali belo gardo. Organizirali

so se sami in njihov župnik, pokojni Anton Pipa je takrat rekel da je prestar da bi se ukvarjal z orožjem in uniformami. Skoraj polovica članov vaške straže je ponoči naskrivaj pošiljala hrano in včasih tudi orožje partizanom, o katerih se je sicer govorilo samo potihoma. Večina ljudi je vedela za to in hvala bogu tega ni izdala okupatorju. Tako so v vasi dočakali konec vojne ne da bi iz njihovih vrst padla ena sama žrtev - na eni ali drugi strani.

"Mislim, da je do obojestranske strpnosti veliko pripomogel gospod župnik, ki je v cerkvi vedno znova pridigal o Kajnu in Abelu in svaril: "Ne ubijaj brata!"

Po vojni je stric Tine, ki je postal poročnik v domobranski enoti v Ljubljani, zbežal na Koroško in se takoj odpravil dalje v Nemčijo in nato v Ameriko. Tako se je izognil pokolom tistih, ki so se vrnili s Koroške. Vsi vaščani, ki so služili v beli gardi so bili zaprti v Ljubljani, nato pa v Kočevju. Marthina mama je imela med njimi še dva brata in več bratrancev.

"Spominjam se kako sem hodila z mamo v Ljubljano od enega do drugega urada kjer je prepričevala zdaj tega zdaj onega funkcionarja da vaški fantje in mošje 'nimajo nič nad seboj!' kakor smo takrat rekli. Mislim, da je imela naša vas vseeno srečo, ker so se vsi vrnili

domov. Po vojni smo otroci nosili rdeče rutice, se učili partizanskih pesmi; šola nas je vodila na ekskurzije v kraje, ki niso imeli take sreče kot mi, na primer Urh pri Ljubljani, Gramozna jama, Draga in še veliko drugih. Časopisi so bili polni fotografij spačenih in mučenih obrazov in teles iz teh krajev. Pod slikami je pisalo, da je treba najti krivce in jih kaznovati. Šepetalo se je, da se nekateri iz Kočevja niso nikoli več vrnili.

Moja stara mama, ki je bila sicer siromašna vdova, je po agrarni reformi naenkrat dobila tri njive, ki so jih odvzeli njenemu bratu, ki je bil premožen kmet. Njena starejša sestra je bila poročena z vaškim trgovcem in je ob izgubi trgovine od bridkosti zbolela - nikoli več si ni opomogla. Mamina mlajša sestra in brat sta dobila štipendijo in sta šla v Ljubljano v šole, o čemer sta prej lahko le sanjala. Pol vasi se je veselilo, druga polovica pa je jokala in preklinjala. In tako je mineval čas..."

Martha se je veselila neodvisnosti in upala, da si bomo vsi Slovenci podali roke in si priznali, da so se grde stvari dogajale na obeh straneh in da je zdaj treba gledati naprej.

"Vsi 'kar nas dobrih je ljudi' bomo delali - v domovini za novo, neodvisno državo, v Avstraliji za ohranitev slovenstva in slovenske besede! O, kaj pa še! Kaj se je zgodilo? Včasih smo se delali da ne vemo za Vetrinje in Kočevski Rog, polagali smo vence le na partizanske grobove in preklinjali izdajalce. Danes prižigamo sveče in postavljamo spomenike v Kočevskem Rogu in se delamo, da še nikoli nismo slišali za Urha in Gramozno jamo... Včasih smo čitali Kocbekova dela, Balantičeve pesmi samo za zaprtimi vrati. Danes je v 'izgnanstvu' Karel Destovnik Kajuh in morda se bomo kmalu začeli spraševati, če ni bil Ivan Cankar preveč kritičen do Cerkve.

Maščevalnost in sovražstvo dvigata glavo na vseh straneh in najhuje je to, da vsak kaže s prstom na drugega: on je

tisti! on ima na vesti takšne in drugačne zločine! Nihče ne pomete pred svojim pragom! Moj oče je umrl lansko leto kot prepričan komunist, stric Tine pred nekaj leti v Clevelandu, kjer je do smrti preklinjal komuniste. Se malo pa bodo vsi, ki so bili vmešani v 'velik slovenski spor' mrtvi. Do dna srca sem naveličana obtožb, da so vsi partizani komunistični morilci (moj oče!), da so vsi domobranci in belogardisti izdajalci in ubijalci (moj stric!?)

Vojna je za nami že petdeset let... če bi nekdo vprašal Kajna, bi ta navedel vsaj deset dobrih izgovorov zakaj je moral ubiti Abela, zraven pa še našel več krivcev za to. Resnica pa je ta, da sta oba slabo končala, kot se zgodi vedno takrat kadar se brat z bratom ne more pogovoriti."

Martha meni, da če smo že tako navdušeni Slovenci, pljunimo v roke in nehamo spraševati kaj si delal pred petdesetimi leti. Bolje bi bilo, da bi se vprašali kaj bomo naredili da bodo naše organizacije, društva, cerkve, klubi, šole, časopisi, radijske oddaje delali še naprej? Nudimo jim namo podporo! Le tako bomo imeli več upanja za ohranitev slovenske identitete.

"Seveda pa vsi tisti, ki smo pripravljeni podpreti vsako pametno in koristno dejavnost tvegamo, da jih bomo dobili po glavi - z vseh strani! Na to smo se sicer že navadili!" zaključuje svoje razmišljanje Martha.

Zakaj smo našo rojakinjo Martho Magajna predstavili v tej luči? Komu in čemu služijo njena razmišljanja? Prihajajo ob pravem času in so lahko v poduk vsem nam: Slovencem v Avstraliji, v domovini in po svetu!

Spoštovani naročniki, prosimo, pogledajte na kuverto v kateri vam pošiljamo Glas Slovenije. Je datum vaše naročnine potekel? Zdjaj jo lahko plačate tudi s kreditno kartico. Str. 15

EUROPE

ASIA

AFRICA

NORTH AMERICA

SOUTH AMERICA

AUSTRALIA

SKY AIR SERVICES

representing
CROATIA AIRLINES

od 28.10.1997
**MALAYSIA
IRLINES LETI V
ZAGREB!**

SYDNEY

379 Kent St., Sydney 2000
(5. nadstr. - nad
hrvaškim konzulatom)
Telefon: (02)9299 6388
(Rina, Gordana, Silvana in
Katarina)

MELBOURNE

24 Albert Rd.,
South Melbourne 3205
(7. nadstr. - pod hrvaškim
konzulatom)
Telefon: (03)9699 9355
(Lidija, Katarina, Denis, Mladen,
Saša, Suzi in Nada)

PERTH

68 St. Georges Terrace,
Perth 6000
(8. nadstr. - pod hrvaškim
konzulatom)
Telefon: (09)9486 1114
(Mira in Marija)

ADELAIDE

50 King William St.,
Adelaide 5000
(2. nadstr.)
Telefon: (08)8221 6638
(Ivica in David)
Potovanje z vsemi avio-
kompanijami po svetu in
Avstraliji

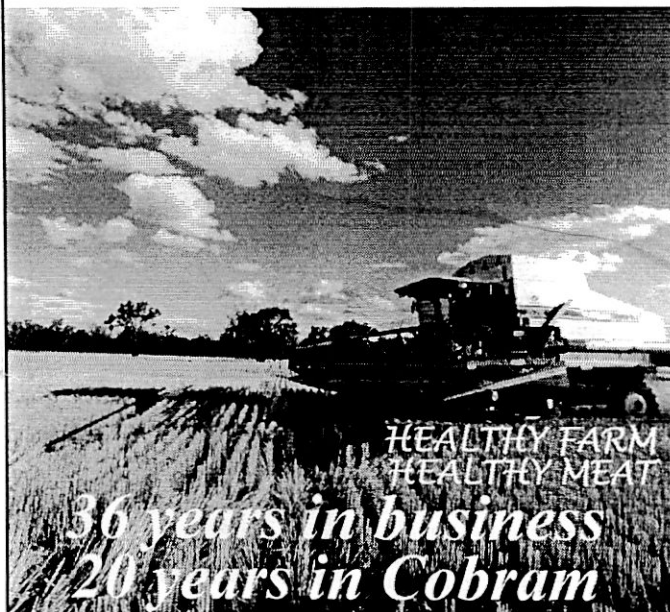
A world of convenience

with departures from seven cities
Australia wide.

Malaysia Airlines can fly you to over 117 destinations across 6 continents.
We also give you the convenience of a choice of frequent flights from Sydney,
Melbourne, Adelaide, Perth, Darwin, Cairns and Brisbane. Call 13 2627

AEA
VODUSEK
MEATS

CANBERRA
Phone: 06 - 295 1222

COBRAM
Phone: 0358 - 722115

Slovensko društvo Sydney

Vabimo vas na
PIKNIK

Nedelja, 3. maja, od 2.00 - 6.00 ure
Igrajo The Masters

MATERINSKI DAN

Sobota, 9. maja, ob 8.00 zvečer
Igrajo Veseli Gorenjci

TEKMOVANJE V BILIJARDU

za pokal pok. Ivana Dobaja
Nedelja 10. maja
Sprejem za Miahelo Logar
državno sekretarko za Slovence po svetu
2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164

Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447

Lauda-air

CELEBRATING 1998

IN SLOVENIJA AND EUROPE

Departing from Adelaide-Brisbane-Canberra-
Hobart-Melbourne and Sydney

Book now for special Airfares

Please contact

Eric or Ivan Gregorich
Slovenia Travel/Donvale Travel
1042-1044 Doncaster Road
EAST DONCASTER VIC 3109
Phone: (03) 9842 5666
Licence No. 30218

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime Gregorich dobro
poznano in na uslugo vsem,
ki se odpravljajo na potovanje

Lauda-air

**Has three return flights a week
from Sydney and Melbourne
to Vienna and Ljubljana**

Dear Passenger,

With the introduction by Lauda Air of the Boeing 777 on the route Vienna - Kuala Lumpur - Sydney - Melbourne, Lauda Air has shown that it is entering its next phase of travel. As the world's biggest twin-engine jet, the 777 is also considered a revolutionary development in aviation, for the first time a complete aircraft was designed and tested on a computer.

For passengers, the most spectacular feature will surely be the new seating. Every seat, even in economy class, is equipped with a telephone and an inter-active video system. That means that you can telephone from anywhere in the aircraft via satellite to anywhere in the world. The telephone receiver also contains an integrated control unit that you can use to choose from a selection of the latest movies or film classics, to play video games, or to get the latest news, updated every two hours by Reuters news agency.

Flying chefs will attend to your creature comforts, preparing our renowned Do&Co cuisine right on board.

Lauda Air hopes that you will enjoy your time traveling with us and wish you a pleasant trip.

Niki Lauda

KLUB TRIGLAV

Vas vabi
v soboto, 25. aprila na
ANZAC DAY
ob sončnem zahodu okrog 5.00
ure pred Cankarjev spomenik -
polaganje venca vsem žrtvam
vojn in nasilja v svetu

V nedeljo, 10. maja
MATERINSKI DAN
Kosilo ob 12.00 uri, v
programu nastopa Slomškova
šola Merrylands
Sprejem Mihaele Logar
državne sekretarke za Slovence
po svetu RS

19 Brisbane Road
St. Johns Park,
NSW

Ph: 9610 1627 Fax: 9823 2522

Gold Coast
AUSTRALIA

2965 - 2967 Gold Coast Highway
SURFERS PARADISE - QUEENSLAND
AUSTRALIA 4217

ADMIRAL MOTOR INN

Motel and large 1,2,3 bedroom fully self-contained units

* 10 minutes walk to town centre

* 150 metres to beach

* centrally located to shops, transport etc.

AFFORDABLE WITH COMFORT

Your Resident Hosts
Murray and Franz Beric

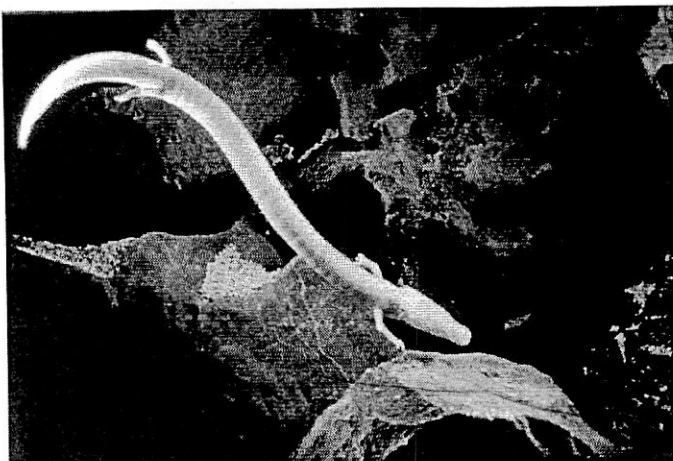
Telephone / Fascimile:
(07) 553 98759
(I.S.D. + 61-7-553 98759)

PROTEUS MIRACLE OF NATURE by Arne Hodalic

As early as 1689, the famous chronicler of the province of Carniola, Baron Valvasor, wrote about the fear and astonishment of local inhabitants when an immature "dragon's offspring" was found at a water source near Vrhnika. The postman, a certain Mr Hoffman, even took it home and put it on display. But having spoken to the "brave" imperial official, the honourable Baron admitted that the so-called dragon "was only a span long and looked like a lizard, in short, it was an underground worm and vermin of the kind that is common in some parts. People had already forgotten about the terrifying Vrhnika monster when 1751 an enterprising fisherman caught five four-legged fish, white as snow. When he tossed them out of the stake net, they started "screaming and squealing." But people were used to fishermen's tales even then and did not get particularly excited about it. Of course we should not swallow hook, line and sinker the stories of dragon's offspring and squealing fish, and today we can be absolutely sure that in both cases only one creature was responsible for all the excitement - *Proteus anguinus*. In terms of the construction of its body the human fish is a member of a family of amphibians: Proteidae, to be precise. The family comprises only two genera: *Proteus*, with only one species living in the water of the Dinaric Karst in the area from Slovenia to Herzegovina, and *Necturus*, indigenous to surface waters in North America. The human fish, or locally mocheril (etymologically, that which burrows into wetness), is the only cave amphibian and is the largest of true cave animals, that is those which can not survive outside the caves. One of the characteristics of amphibians is metamorphosis; the larva of tadpole living in water and breathing with gills develops into an adult animal which leaves the aquatic environment and breathes with lungs like a land animal. But the human fish appears not to complete the metamorphosis. It reaches sexual maturity as a larva. So far, science has still not entirely explained neoteny, as this phenomenon is called. But one thing is certain, namely, that this peculiarity is somehow connected with the production of the hormone thyroxine, in spite of the fact that *proteus* does not react to the substance in the way other amphibians do. Scientists have many attempts to force the unfortunate *proteus* to metamorphose, but in vain. The animal stays all its life and breathes through gills, although it also has rudimentary lungs. The famous 18th century Swedish scientist Karl von Linné (Linnaeus), whom we may refer to as the "father of systematics", already regarded it as a larva. He did not include *proteus* to his natural order as an independent animal species and, of course, made a big mistake. As early as 1772, this great authority was, albeit differentially, challenged by Giovanni A. Scopoli, a physician at the Idrija mercury mine and a well-known natural scientist, who wrote: "Respected Linnaeus, to whom I sent the picture, is of the opinion that it is the larva of some lizard." And he added: "...mihi videtur genus singulare... I feel that the mocheril is a separate animal genus." And he was quite right. Scopoli could not keep his enthusiasm about the discovery of a new animal species to himself. He sent several animals preserved in alcohol to scientists all over the world, he studied human fish, drew them and was preparing to make his great discovery public. In the meantime, a Viennese doctor and zoologist, J. N. Laurenti, admired the completely unknown animal which Scopoli had sent to a friend living in Klagenfurt. Before the meticulous natural scientist from Idrija could announce his discovery, Laurenti stole a march on him and entered history as the discoverer of a new animal species. He called it *Proteus anguinus* after the shepherd of the creatures of the sea, the Greek god *Proteus*, son of the sea-god *Poseidon* and the nymph *Naiad*. Scopoli was left empty-handed before the scientific public, whereas Laurenti won the fame of the first discovery without even being certain where his "discovery" had come from. Whatever, he named *Cerknisko Jezero* (Lake Cerknisko) as the place of his discovery, which at the time enjoyed the fame of an Austro-Hungarian Loch Ness. Despite his haste, the scientific name which Laurenti chose for the local "Nessie" has stuck.

MIRACLE OF NATURE

Completely adapted to eternal darkness, the human fish hides in the depths of underground sources far from our inquisitive gaze. The pale skin contains no pigment and the tiny eyes can be seen only at the foetal stage. Later they atrophy and skin grows over them. Approximately 25 cm long, with a flat tail surrounded by a skin-like fin, used for swimming, it is snake-like and this is the reason for its Latin species name

anguinus (anguis = snake). It can also move using two pairs of legs - the front ones have three digits and the hind ones two. The entire body is more or less sensitive to light. environment. It breathes in three ways. It has an excellent sense of smell and it probably also has a highly specialised sense for weak electric currents, which could partly explain its orientation abilities in the total darkness of the cave. On either side of its body, at the back of its head, there are three pairs of extended gills which have excellent blood circulation and are therefore of a bright red colour. In addition it has simple lungs, and when out of water it also breathes through its skin, for we must not forget that almost absolute humidity prevails in the cave environment. It eats small animals, such as cave shrimps, amphipods and the larvae of various insects. Sometimes, under the cover of the night, human fish swim to the cave exit where they hunt for small surface water animals. Cannibalism is not unusual in mocherils either, but a fully-grown animal can naturally only attack very small young, as its blunt muzzle and small teeth make it no fearsome predator. *Proteus* has always caused great fascination, since it can remain in captivity without food for an incredibly long period. Reliable and documented reports by various observers are known about their ability to go without food, the longest such period having gone on at the Faculty of Biotechnology for the last 12 years. It sounds impossible, but at the same time we know *proteus'* metabolism must be extremely decelerated, since the human fish reaches sexual maturity only at the age of 16 to 18 years and it may even reach the grand old age of 100. A special chapter in the history of research into the human fish deals with the mysterious question of the animal's reproduction. Diver have swum through kilometres of siphons and underground lakes, researchers have turned countless stones, but so far nobody has seen where or how the life of this mysterious creature begins. We can only assume that *proteus* reproduces deep down in the peaceful and inaccessible watercourses of the karst underground.

THREATENED SPECIES

Proteus does not have a single enemy in its natural environment and an adult animal can swim freely in the underwater labyrinths without having to fear the slightest danger. But *proteus* does have one enemy, the worst and most ruthless of all: man. Due to the difficulty of access to the true habitat of *proteus* in the karst underworld, and the high number of caves that have still to be discovered, and perhaps never will be, it is completely impossible to estimate the size of the *proteus* population, both white and black. This represents a considerable obstacle to our work, but we know that Slovenia is the richest in underground aquatic animal life in relative terms and even in terms of absolute figures it does not lag behind areas ten times larger. Or at least it used not to. A few years ago you had to watch your every step to avoid treading on human fish in the Kocevje caves. Today, not one remains. Dumping all sorts of filth onto the surface of the Karst region is extremely risky, for precepitation washes poisons underground in unpredictable directions. *Proteus* has for a long time been on the list of the Washington CITES convention, which prohibits trade in rare wild animals. But unscrupulous dealers do not give a second thought to this, and this animal from the top of the endangered list appears regularly on price lists in Italian shops for wealthy aquarists. Even biologists and many other scientists from all over the world use this disreputable method to acquire specimens for their research.

Text by Arne Hodalic. (*Article PROTEUS ANGUINUS, MYSTERIOUS RULER OF THE KARST DARKNESS was originally published in Adria Airways In-Flight Magazine, No.2, 1994.)

Expiry Date: /

NOVICA pred izidom

Slovenija, Italija in Madžarska ustanovile skupnibrigado

VIDEM, 19. APRIL 1998 (STA) – Obrambni ministri Slovenije, Italije in Madžarske so v Vidmu na severu Italije podpisali medvladni sporazum o ustanovitvi tristranske brigade za mirovne operacije z imenom Večnacionalna kopenska sila. Alojz Krapež, Beniamino Andreatta in Gyorgy Keleti so tako formalno potrdili oblikovanje skupne brigade, za kar so se obrambni ministri treh držav načelno dogovorili novembra lani, ko so v Budimpešti sprejeli tudi ustrezno izjavo o nameri. Minister Krapež je poudaril, da bo enota prispevala k mednarodni varnosti in ohranjanju miru v Srednji in Južni Evropi ter na Balkanu, da pa bo tudi omogočila povečanje ravni povezljivosti med oboroženimi silami treh držav, izboljšanje medsebojnega poznavanja in prevzemanje dogovorjenih operativnih postopkov. Izkušnje, pridobljene v tej enoti, bodo za Slovenijo izjemno pomembne pri približevanju zvezi NATO in jih bo s pridom prenašala na Slovensko vojsko, je še poudaril Krapež. Minister in načelnik generalštaba Slovenske vojske, polkovnik Iztok Podbregar, sta si ogledala tudi tristransko poveljniško-štabno vajo Trilog-98, ki poteka v okolici Vidma do 23. aprila.

SMEH iz Demokracije

Kaj je to?

Podnevi pleteniči, ponoči plava? Taščina proteza!

Zobna pasta

Janezek: "Mami, ali veš, koliko zobne paste je v tubi?"

Mama: "Ne, ljubček, ne vem." Janezek: "Za enkrat okoli fotelja in za dvakrat okoli mize."

Srbija je velika

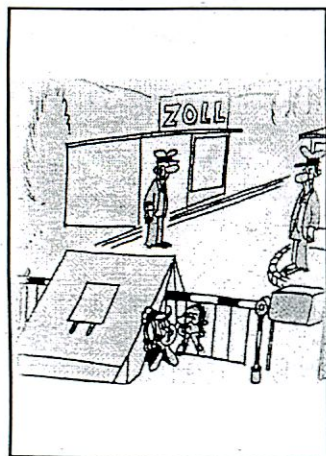
Na Havajih se srečata Clinton in Milošević. Clinton:

"Glej, glej, Milošević, kako je svet majhen!"

Milošević: "Ni majhen, ni, samo Srbija je velika!"

Avtobusi v Albaniji

Zakaj v Albaniji ne vozijo avtobusi? Zato, ker sta oba pokvarjena.

Šef, vam je zdaj docela jasno, kdo je danes zadel glavni dobiček na loteriji?

Ne razumem tvoje nejevolje, Micka! Saj si vendar želela prespati pod streho z najmanj štirimi zvezdicami!

Kako pa kaj vaše zdravje?

Vir zdravja iz morskih globin

Morske alge očistijo telo nakopičenih strupov in radioaktivnih izotopov

/DELO&DOM/ – V trgovinah z zdravo hrano lahko kupimo razne vrste alg ali morske hrane, na primer: kombu, nori, hiziki, wakame in tako dalje. Morska zelenjava primore k zdravi rasti las, nohtov, kosti in zob, spodbuja presnovo, obnovo celic in razgradnjo zrelih tkiv. Alge znižujejo holesterol v krvi, delujejo antiseptično, spodbujajo prebavo, žleze z notranjim izločanjem in reproduktivne organe.

Pomembna prednost alg je tudi nevtralizacija radioaktivnih izotopov v telesu, zato morske rastline zmanjšujejo možnosti za nastanek rakavih obolenj. Uživanje morskih alg priporočajo bolnikom, ki jih zaradi rakavih obolenj obsevajo. Eno do dvomesečne kure, ki temeljijo na uživanju modrozelenih alg kot dodatku k hrani in pitju do dveh litrov vode in pol dnevno, očistijo telo nakopičenih strupov in radioaktivnih izotopov. V tem času se nekatera tkiva obnovijo. Očiščevalna kura poleg telesnih, izboljša tudi mentalne sposobnosti, kar omogoča bolj jasno presojo problemov in bolj uravnovešene psihične reakcije.

Toda tudi pri tem je treba biti previden, saj pretirano uživanje količin morske zelenjave lahko zaradi prevelike količine joda povzroči nevšečnosti in bolezni, kot so akne in težave s ščitnico.

Hormoni ščitijo ženske pred rakom

SALZBURG/DUNAJ, (STA/APA) – V zvezi z vprašanjem "rak in hormoni" lahko vedno znova slišimo in beremo shrhljive podatke, ki pa so večinoma daleč od resnice. Tako se glasi sporočilo avstrijskih izvedencev ob sedmem znanstvenem kongresu avstrijskega delovnega združenja za ginekološko onkologijo v Salzburgu (16. do 18. aprila). Jemanje hormonov po menopavzi po oceni dunajskega strokovnjaka Paula Sevelde "za ženske pomeni daljše in bolj zdravo življenje". Raka na dojki so doslej predvsem omenjali v povezavi s kontracepcijsko tabletko ali s hormonskimi tabletami, ki jih ženske jemljejo v menopavzi. Rezultati obsežne študije v ZDA pa so pokazali, da tveganje za nastanek raka na dojki pri ženskah, ki jemljejo hormonske tablete, v neznatni meri sicer naraste, vendar pa med pozitivne učinke hormonskih tablet sodi predvsem dejstvo, da le-te podaljšujejo življenje žensk.

Dr. Theresa Wagner z univerzitetne ginekološke klinike na Dunaju poudarja: "Pomembno vlogo ima pri tem na splošno višja pričakovana življenjska doba žensk. Kdor ne ostari, ima manjšo možnost, da bo doživel 'svoj' karcinom." Po besedah Paula Sevelde je splošno število smrti zaradi raka med ženskami, ki jemljejo hormonske tablete, za 29 odstotkov manjše, zabeležili pa so tudi za 35 odstotkov manj raka na debelem črevesu; smrtnost je skupno upadla za 54 odstotkov. Celotno število smrti zaradi raka na dojki je upadlo za 24 odstotkov. To dejstvo povezujejo s tem, da so karcinomi na dojki pri ženskah, ki jemljejo hormonske tablete, v primerjavi z ostalimi "blažji". Nedvomno dokazan je tudi varovalni učinek, ki jih imajo ženski spolni hormoni proti boleznim srca in obolenjem obtočil.

OBVESTILO UREDNIŠTVA

Naslednja - slovesna številka Glasa Slovenije bo izšla 13. maja. Redakcijo vaših prispevkov in pisem zaključujemo 1. maja.